

Ärendenummer: HIG-STYR 2022/125

Datum: 2023-08-14

Självvärdering av Förskolläraryrket inom processen kvalitetsutveckling genom kollegial granskning

Arbetsgruppen för självvärderingen har bestått av:

Anna Eriksson, adjunkt, utbildningsledare förskolläraryrket

Johan Liljestrand, docent, utbildningsledare magister- och masterprogrammet i utbildningsvetenskap

Maryam Bourbour, lektor, utbildningsledare VFU

Innehållsförteckning

1. Kvalitetsområde måluppfyllelse	1
1.1 Förutsättningar	1
1.2 Process	9
1.3 Resultat	15
2. Kvalitetsområde forskningsanknytning.....	17
2.1 Förutsättningar	17
2.2 Processer	20
2.3 Resultat	25
3. Kvalitetsområde tillämpbarhet och samverkan.....	26
3.1 Förutsättningar	26
3.2 Processer	29
3.3 Resultat	33

1. Kvalitetsområde måluppfyllelse

Kvalitetsområdet måluppfyllelse innefattar kvalitetsaspekterna måluppfyllelse, lärarkompetens och kollegialitet samt studentcentrerat lärande. Kvalitetsaspekten måluppfyllelse är överordnad på så vis att relevanta delar av kvalitetsaspekterna lärarkompetens och kollegialitet samt studentcentrerat lärande utgör viktiga komponenter för att uppnå hög kvalitet inom aspekten måluppfyllelse.

Bedömningsgrunder

Måluppfyllelse

- Utbildningens innehåll, upplägg och genomförande säkerställer att studenter som avlägger examen når utbildningens examensmål och, i tillämpliga fall, lokalt fastställda mål
- Det finns en konstruktiv länkning mellan utbildningsplan, examensmål, lärandemål, undervisning, betygskriterier och examination
- Utbildningens innehåll och upplägg säkerställer en god progression och att studenterna ges förutsättningar att genomföra utbildningen inom utsatt tid
- Utbildningen har, där så är relevant, en tydlig koppling till utbildning på högre nivå inom Högskolan

Lärarkompetens och kollegialitet

- Undervisande lärare har såväl hög pedagogisk som hög vetenskaplig kompetens med relevans för utbildningsprogrammet
- Undervisande lärare har professionskompetens i tillämpliga fall
- Personalens tjänstefördelning och arbetsvillkor främjar utbildningsverksamheten
- Lärarkollegiet arbetar systematiskt med kvalitetsutveckling av utbildningen och utveckling av lärarkollegiets kompetens

Studentcentrerat lärande

- Utbildningens upplägg och genomförande säkerställer att studenter inbjuds till att ta en aktiv roll i lärandeprocesserna och att detta återspeglas i bedömningen av studenterna. Specifika strävansmål anges i avsnitt 1.3 i Standarder och riktlinjer för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning (ESG)¹

¹ [Standarder och riktlinjer för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning \(ESG\) Översättning av UKÄ 2015.](#)

1.1 Förutsättningar

Beskriv kortfattat huvudområdets avgränsning, bredd och djup, det vill säga huvudområdet i vilket studenterna avlägger examen (cirka 500 ord)

Bilaga 1 - Programöversikt för Förskolläraryrket

Följande beskrivning baseras på förskolläraryrket utbildningsplan och programöversikt vid Högskolan i Gävle (HiG). **Avgränsningen** består i att programmets kurser inriktar sig mot studier av barn med fokus på social utveckling och lärande inom olika områden som motsvarar förskolans uppdrag, förskolan som pedagogisk miljö och professionskunskap. Förskolläraryrket är en akademisk professionsutbildning på grundnivå som leder till förskolläraryrket; en yrkesbefattning med ansvar för undervisning och den pedagogiska utvecklingen i förskolan, vilket regleras av skollag och läroplan. Omfattningen är 3,5 år och omfattar 210 högskolepoäng (hp). Utbildningen

består av tre områden, (1) förskolepedagogiska och didaktiska området (ämnesstudier, 120 hp), (2) utbildningsvetenskaplig kärna (UVK, 60 hp) och (3) verksamhetsförlagd utbildning (VFU, 30 hp). Det innebär att utbildningen innefattar både praktisk utbildning (VFU) och akademiska ämnen. I skollagen anges att förskolan ska bygga på vetenskaplig grund samt beprövad erfarenhet, vilket har sin grund i högskolans akademiska professionsutbildning. Högskolans förskolläraryrket har sin grund i den nationella examensordningen och syftar inte till att erbjuda en särskild profil inom ramen för denna.

Förskolläraryrket består av tre områden, ämnesstudier, UVK och VFU, är fördelade över programmets sju terminer och de sju terminerna bildar i sin tur tre delar i programmet, Del 1, Del 2 och Del 3 (se bilaga 1). I varje del ingår kurser i ämnesstudier (som vid HiG benämns förskolepedagogik och -didaktik) och UVK samt ett VFU-moment som binder samman teori och praktik. Utbildningens tre områden bidrar till programmets bredd. Utbildningens struktur och de tre delarna bidrar till djup i programmet.

Bredden i HiG's utbildning består av följande huvudsakliga innehåll inom de tre områdena: (1) ämnesstudier - naturvetenskap och teknik, estetiska ämnen (bild, drama och musik), socialisation och kommunikation, språk och matematik, internationella perspektiv på svensk förskola och examensarbete inom didaktik/pedagogik; (2) UVK - förskolans organisation och historia, perspektiv på förskolläraryrket, utomhuspedagogik, barn och barndom, specialpedagogik, värdegrunder, kulturella studier, ledarskap och relationer, hållbar utveckling samt vetenskapliga metoder; (3) VFU – 15 hp VFU i UVK-kurser och 15 hp VFU i en ämneskurs.

Djup kan beskrivas såsom progression inom de tre områdena och mellan de tre delarna i programmet. Termin ett och två bildar Del 1 i programmet. Kursernas innehåll ger förutsättningar att **grundlägga** teoretisk och praktisk kunskap inom de tre områdena. Termin tre och fyra bildar Del 2 och i denna del ger kursernas innehåll förutsättningar att **befästa** teoretisk och praktisk kunskap inom de tre områdena. I termin fem, sex och sju, som bildar Del 3 i programmet, ges förutsättningar att **fördjupa** teoretisk och praktisk kunskap inom de tre områdena.

I programmets alla tre delar finns inslag av vetenskapliga metoder och teorier. I Del 1 finns en introducerande kurs i vetenskapsteori och forskningsmetodik omfattande 3 hp och i Del 3 finns kursen Vetenskapsteori och forskningsmetodik 5 hp. Förutom de två kurserna i vetenskapsteori och forskningsmetodik finns i varje del och i varje ämneskurs ett moment med ett kurs- eller terminssammanhållande arbete med vetenskaplig ansats. Programmet avslutas med en valbar kurs i didaktik eller pedagogik där studenterna skriver ett examensarbete omfattande 15 hp.

För VFU finns en övergripande matris kallad *Verksamhetsförlagd utbildning – Fokus och progression* som är uppdelad i tre steg för progression mellan VFU-perioderna i de tre delarna i programmet. I Steg 1 ska studenten med stöd visa didaktisk kompetens, analys- och reflektionsförmåga samt samarbetsförmåga och kommunikativ kompetens. I Steg 2 ökar kravet på studentens självständighet inom dessa områden och i Steg 3 ska studenten självständigt visa kunskaper inom dessa tre områden.

Sammanställ utbildningsplan och kursplaner med tillhörande litteraturlistor för programmet och tillställ dem till bedömargruppen.

Beskriv och värdera hur utbildningsplaner och kursplaner efterföljs i praktiken och hur ni inom utbildningen säkerställer att inga avvikelser sker (cirka 200 ord).

Bilagor:**Utbildningsplan Förskolläraryrket 210 hp LGFLY****17 kursplaner****17 litteraturlistor**

Utbildningsplanen har tagits fram och reviderats enligt högskolans rutiner vilket är en förutsättning för kvalitetssäkring av utbildningsplanen. Utbildningsledare för programmet beställer årligen kurser till aktuell utbildningsplan. Utbildningsledare följer upp kursernas genomförande och utvärderingar för att säkerställa att kursbeställningar efterföljs samt för kvalitetsutveckling i programmet. Som utgångspunkt i granskning av utbildningsplanens examensmål och kursplanernas lärandemål samt innehåll efterföljs, finns matriser som stöd.

Vad avser implementering av kursplaner utformas en studiehandedning, eller motsvarande moduler på Canvas, där kursmål för (1) olika lärandeaktiviteter samt (2) examinerande uppgifter relateras till kursmål på ett systematiskt sätt, samt examinatorns granskning av dessa dokument. Examinator medverkar således i planeringen av kursen, men också i betygsättning av examinerande uppgifter, där också kursens genomförande och studenters möjligheter till rättssäker bedömning tas i beaktande.

Varje kurs avslutas med en för studenterna frivillig kursvärdering i SUNET. Kursansvarig och lärarlaget har till uppgift att sammanställa kursvärderingen och utvärdera kursen för att sedan rapportera kursutvärderingen till studenterna. I SUNET sammanställs rapporten under följande tre rubriker: A. Studenters sammanlagda synpunkter; B. Lärares erfarenheter från kursen; C. Utveckling och åtgärder. När kursen ges vid följande tillfälle följs erfarenheter från föregående kurs upp genom antingen kursansvarig eller examinator för kursen.

Vi har även kunnat notera brister i processen när lärare inte genomför sammanställningen av kursvärderingen eller när examinator inte involveras fullständigt i planering och i kursens examination. För att försöka åtgärda dessa brister används påminnelser samt, när kontakt med examinator brister, kontakt med avdelningschef.

Redovisa utbildningens lärarresurser i tabell som inkluderar uppgifter om anställning, akademisk titel, andel av arbetstiden som är förlagd på utbildningen, pedagogiska meriter och, där så är relevant, professionskompetens. Berörd avdelningschef levererar tabell med data från Primula till arbetsgruppen. Arbetsgruppen kontrollerar data och kompletterar tabellinformationen vid behov. Tabellen läggs lämpligen som en bilaga till självvärderingen.

Skriv en text (cirka 500 ord) som utgår från underlagen ovan med fokus på att identifiera vad som kan göras för att höja kvaliteten i utbildningen baserat på analyser av i vilken utsträckning:

- a. utbildningen tydligt vilar på vetenskaplig grund, och i tillämpliga fall, beprövad erfarenhet.
- b. undervisande personal har ändamålsenlig ämnesmässig, högskolepedagogisk, ämnesdidaktisk och övrig relevant kompetens, samt att lärarkapaciteten är tillräcklig.
- c. centrala perspektiv som anges av högskolelagen är integrerade i kursplaner: internationalisering, jämställdhet, och hållbarhethållbarhet. Utöver dessa ska även likabehandling analyseras.

Bilaga 2 – Lärarresurser AUE

Bilaga 3 – Lärarresurser ATM

a. Kurslitteraturen utgörs till övervägande del litteratur författade av forskare och ambitionen är att examinera den enligt beskrivningen ovan samt konstruktiv länkning (se nedan). Kursmålen är därmed anknutna till litteratur med vetenskaplig bas. Lärarkapaciteten är varierad avseende forskningskompetens, vilket framgår av bifogad tabell. Samtliga examinatorer är dock disputerade med något undantag. Tillgången på lärare med beprövad erfarenhet från förskolan är god. För att höja kvalitén bedömer vi att fler adjunkter får möjlighet att ta mastersexamen samt en ytterligare ökning av disputerade lektorer.

b. Tabellen med undervisande personal visar att vissa individer engageras mer än andra framför allt på grund av pågående forskningsuppdrag. Vad gäller ämnesmässig och ämnesdidaktisk kompetens (t ex biologi, teknik, didaktik etc.) är tillgången på kvalificerade lärare god. För att höja kvalitén bedömer vi att en professor/vetenskaplig ledare med inriktning mot yngre skulle bidra till utveckling av kollegiet. En pågående utveckling för ökad samverkan med lokala lärarutbildare i kurser med VFU för att tillvarata yrkesskickliga lärares kompetens och förskolors utvecklingsarbete förväntas bidra till utvecklingen av lärargruppens kvalitet.

c. I förskolläraryrket är internationaliseringsperspektivet integrerat i kurser på olika sätt, till exempel:

- finns det två kurser med särskilt fokus på internationella perspektiv genom kursmål, kursinnehåll, short visit, inspelningar, litteratur (*Kulturmöten i förskolan 15 hp* och *Förskolepedagogik och didaktik 5: Förskolan och förskoleklassen i internationell forskning 15 hp*)
- behandlas begreppet implicit i flera kurser i form av barns förutsättningar, levnadsvillkor och rättigheter i relation till internationaliseringsfrågor i förskolan.
- finns det möjlighet för studenter att göra short visit och göra en del av VFU (2 eller 3) utomlands
- finns lärare med internationell bakgrund och utbildning som undervisar i programmet
- finns lärare med erfarenhet av internationella skolsystem som undervisar i programmet
- förekommer nordisk och internationell kurslitteratur i kurser.

Ett vidare utvecklingsområde är att göra en genomlysning av programkurser och systematiskt undersöka hur kursplaner och dess innehåll kan utvecklas i relation till internationaliseringsuppdraget som finns vid HiG.

I förskolläraryrket är jämställdhetsperspektivet integrerat i kursplaner på olika sätt, till exempel:

- behandlas begreppet specifikt i kursen *Förskolans värdegrund 7,5 hp* genom ett kursmål
- behandlas begreppet implicit i flera kurser i form av barns förutsättningar, styrdokument, levnadsvillkor och rättigheter i relation till jämställdhetsfrågor och intersektionella villkor i förskolan.

Utvecklingsområden är att på ett mer explicit sätt lyfta fram jämställdhetsbegreppet i relation till lärandemål i kursplanerna och i lärandeaktiviteter samt göra genomlysningar av kurslitteraturen.

I förskolläraryrket är hållbarhetsperspektivet integrerat i kursplaner på olika sätt, till exempel:

- behandlas begreppet hållbarhet specifikt i kursen *Hållbar utveckling med inriktning mot förskolan 5 hp*
- finns begreppet beskrivet i flertalet kursplaner i form av att ”kursen har inslag av hållbar utveckling”
- behandlas hållbarhetsperspektivet implicit i relation till styrdokument, läraruppdrag, ledarskap, ämneskunskap, sociala relationer, den pedagogiska miljön, barns förutsättningar, levnadsvillkor och rättigheter.

Ett vidare utvecklingsområde är att på ett mer explicit sätt lyfta fram hållbarhetsperspektivet i relation till lärandemål i kursplanerna och i lärandeaktiviteter.

I förskolläraryrket är likabehandlingsperspektiv integrerat i kursplaner på olika sätt, till exempel:

- finns inte begreppet likabehandling inskrivet i något kursmål men finns implicit i mål och beskrivningar av kursinnehåll i form av jämlikhet, attityder, förhållningssätt, bemötande, tillgänglighet, inkludering, värdegrund, specialpedagogiska insatser, diskriminering och kränkande behandling, demokratiskt ledarskap, rättigheter och styrdokument.

Ett vidare utvecklingsområde är att på ett mer explicit sätt lyfta fram likabehandling i relation till lärandemål i kursplanerna och i lärandeaktiviteter.

Beskriv och reflektera över hur avdelningschef och utbildningsledare samverkar för att tjänstefördelning och arbetsvillkor ska främja utbildningsverksamheten (cirka 300 ord).

Tjänsteplaneringen vid Avdelningen för utbildningsvetenskap har sedan år 2020 gått från halvårsplanering till helårsplanering. I september genomförs varje år en inventering med utgångspunkt i idén om empowerment, att medarbetare ska ha ett inflytande över sin tjänsteplanering. Medarbetarna får ta del av en kursöversikt över det kommande årets planerade kurser. Samtliga medarbetare ombeds (för att ta tillvara på kompetens) ange vilka kurser man prioriterar att ha ett kursansvar för, vara examinator för och/eller att undervisa i under det kommande läsåret. Därutöver inventeras övriga uppdrag och forskning vilket lämnas till tjänsteplaneraren. Inventeringen ger en god bild över varje medarbetares arbetsituation inkluderat undervisning, forskning och samverkan. Under oktober arbetar avdelningens två tjänsteplanerare med ett preliminärt förslag till det kommande årets tjänsteplanering (med grund i inventeringen). Förslagen presenteras i ämnesgrupperna där utbildningsledaren för förskolläraryrket program ingår. I början av november presenteras utnämnda kursansvariga och examinatorer för vårterminens kurser (akademischefsbeslut därefter). I månadsskiftet november/december presenteras tjänsteplaneringen för vårterminen och arbetet fortsätter med en preliminär helårsplanering som justeras i samband med att interna forskningsmedel tilldelas avdelningen. I februari träffar akademiledningen fackliga ombud och arbetsmiljöombud i en dialog om tjänsteplaneringen. I slutet av februari presenteras helårsplaneringen. Inom förskolläraryrket arbetar lärarna i kursteam som leds av kursansvariga.

Utbildningsledaren för förskolläraryrket och avdelningschef för en kontinuerlig dialog för att bidra till kvalitet och kontinuitet i programmet. HT2021 initierade avdelningschefen ett samarbete med ämnesansvariga och utbildningsledare som mynnade ut i ett för avdelningen gemensamt kvalitetsarbete. Kvalitetsarbetet syftar till att bidra till kollegiets ökade förtroendegrad inom samtliga program i lärarutbildningarna samt att lägga grund för kontinuerlig verksamhetsutveckling. År 2022 och VT2023 har fokus varit på konstruktiv länkning vilket inneburit en kollegial översyn av kurserna med grund i förskolläraryrkets examensmål. Översynen har fokuserat på länkningen examensmål, kursmål, kursens innehåll/examinerande uppgifter och grunder för bedömning. År 2023 övergår fokus till akademisk litteracitet. Alla aktiviteter i samband med kvalitetsarbetet planeras och genomförs i dialog mellan avdelningschef, ämnesansvariga och utbildningsledare. Kvalitetsarbetet har betydelse för arbetsvillkor i utbildningsverksamheten och tjänsteplaneringen genom att progressionen inom programmet synliggörs. Det innebär bland annat att behovet av särskild kompetens planeras för vissa kurser bl.a. Vetenskapsteori och metod samt kurserna Examensarbete i pedagogik/didaktik.

Andra rutiner som utarbetats i samarbete mellan utbildningsledaren och avdelningschef rör framförhållning vad gäller tillsättning av handledare i kurserna Examensarbete i pedagogik/didaktik. Under vårterminen har avdelningschef och utbildningsledaren en avstämning av registrerade studenter inom programmet samt sökande till senare del av kurs. Avstämningen har lett till att tjänsteplaneringen kunnat bidra till bättre arbetsvillkor för kursansvarig och handledarna eftersom bemanningen av kurserna kunnat färdigställas i god tid. Därutöver har ansökningsrutiner för individuella examensarbeten tagits fram.

Utbildningsledaren och avdelningschef samarbetar vad gäller utvecklingsarbetet inom VFU med platsberoende samverkansförskolor. Utvecklingsarbetet har pågått som ett särskilt uppdrag under två år och har betydelse för tjänsteplaneringen. Strävan efter kontinuitet i kursansvar har prioriterats. Därutöver för vi en dialog om innehållet i kurserna, arbetsuppgifter för kursansvarig och lärarteamet i samband med VFU, trepartssamtal och progression. I dialogen med utbildningsledaren ges avdelningschefen en insyn i förändringsarbetet och vad det kommer att innebära i frågan om stärkt resurstilldelning för att nå målpåfyllelse enligt förordningen.

På en övergripande programnivå för lärarutbildningens program sker kontinuerliga möten med akademichef, avdelningschefer och samtliga utbildningsledare samt ämnesansvariga i ett informellt lärarutbildningsråd. Därutöver träffar akademichef och avdelningschefer utbildningsledaren med kontinuitet för uppföljning av utvecklingsarbeten inom programmet t.ex. VFU. Utbildningsledaren har i uppdrag av akademichef och avdelningschef (U) att se över kursernas struktur inom programmet för att skapa bättre arbetsvillkor.

I dagsläget föreligger ett behov av stärkt samarbete i tjänsteplaneringen mellan avdelningschef, tjänsteplanerare, utbildningsledare och ämnesansvariga innan det preliminära förslaget av kursansvariga, examinatorer och bemanning av kurserna presenteras för kollegiet.

Beskriv och reflektera över hur lärarkollegiet arbetar systematiskt med utbildningens kvalitet och utveckling av lärarkollegiets kompetens (cirka 300 ord).

Förskolläraryrket har sin hemvist vid Akademin för utbildning och ekonomi (AUE) och ytterst ansvarig är akademichef för AUE. De flesta kurserna beställs från AUE (inom didaktik och pedagogik) men några kurser (inom biologi) beställs från Akademin för teknik och miljö (ATM).

Det systematiska kvalitetsarbetet sker på flera nivåer inom högskolans organisation. Förutom ämnesgruppernas (biologi-, bildpedagogik-, didaktik- och pedagogikgruppens) eget systematiska kvalitetsarbete, för kvaliteten i kurser som ges i förskolläraryrket, leder utbildningsledaren för programmet ett kontinuerligt och systematiskt kvalitets- och utvecklingsarbete. Ett exempel på systematiskt kvalitetsarbete på avdelningsnivå är det kollegiala arbetet med konstruktiv länkning i kurser inom ämnesgrupperna bildpedagogik, didaktik och pedagogik som startade 2022.

På högskoleövergripande nivå deltar utbildningsledare för förskolläraryrket i kontinuerliga träffar med samtliga *utbildningsledare från alla akademier* för generell information och utbildningsrelaterade frågor som stöd för kvalitetsutveckling.

På akademinivå genomförs *informella lärarutbildningsråd* som leds av akademichef för AUE. Där deltar avdelningschefer från AUE och ATM, förvaltningschef, utbildningsledare för lärarprogrammen, utbildningsledare för VFU, ämnesansvariga (för ämnen som ingår i lärarprogrammen) och verksamhetsledare för RucX. Vid råden görs nulägesbeskrivningar, diskuteras aktuella frågor och pågående arbeten och projekt följs upp.

Vid några tillfällen under året möter *ledningsgruppen vid AUE utbildningsledarna* för lärarprogrammen och övriga program vid akademien. Ledningsgruppen består av akademichef från AUE, avdelningschefer från AUE och alla utbildningsledare. Aktuella frågor diskuteras och pågående arbeten och projekt följs upp.

Utbildningsledarkollegiet för lärarprogrammen vid HiG består av tre utbildningsledare för lärarprogrammen (förskolläraryrket, grundläraryrket och ämnesläraryrket) och en utbildningsledare för den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU). Utbildningsledarkollegiet har ett nära samarbete och träffas kontinuerligt för att planera, genomföra, följa upp, åtgärda och utveckla innehåll i lärarprogrammen. Utbildningsledare för lärarprogrammen deltar också vid akademi-, avdelnings- och ämnesmöten för att informera om utbildningarna samt stödja kollegiet vid olika utvecklingsprojekt som sker på avdelningarna och i ämnesgrupperna som berör lärarutbildningarna.

Utbildningsledare för VFU och VFU-enheten arbetar övergripande med VFU-placeringar och har kontinuerlig kontakt med regionen, kommuner/huvudmän, lokala samordnare (LSO) och lokala lärarutbildare (LLU). Var tredje termin sker enkätundersökning med rektorer, lokala samordnare, lokala lärarutbildare och studenter för att följa upp och utveckla den verksamhetsförlagda utbildningen.

Utbildningsledare för förskolläraryrket och utbildningsledare för VFU har ett nära och kontinuerligt samarbete med *kursansvariga i kurser med VFU* för att stödja kollegiet och följa upp och utveckla arbetet med VFU och VFU-kurser.

Utbildningsledaren för förskolläraryrket har kontinuerliga *lärarkollegiemöten* enligt årshjul där alla lärare som deltar i förskolläraryrket bjuds in. Kollegiemötena har en återkommande agenda där pågående kurser presenteras och diskuteras för kollegialt lärande. Olika teman utifrån kollegiets önskemål och kompetensbehov samt högskolans tematiska kvalitetsarbete diskuteras.

Utbildningsledare ger också information och varje termin följs kursutvärderingar från föregående termin upp och åtgärder diskuteras. Gemensamma riktlinjer, dokument (t.ex. gällande kursansvarigs och examinatorns roll och ansvar) och programstrukturen (programmets delar, kursplaner och progression) är ytterligare innehåll som diskuteras kontinuerligt. Vid lärarkollegiets möten för utbildningsledare fram studenters synpunkter från utbildningsråd och från direkta studentkontakter i utbildningen.

På *Förskolläraryrkeprogrammets personalplattform* på lärplattformen Canvas finns programspecifik information samlad och tillgänglig för alla som deltar i förskolläraryrkeprogrammet. Här finns bland annat årshjul, översikter, målmatiser, mallar, minnesanteckningar från kollegiemöten och kursspecifik information.

Inom kurser arbetar *kursansvarig tillsammans med lärarlaget och examinator* för att planera, genomföra, följa upp och utvärdera kurser tillsammans. Ett stöd för utvärdering och åtgärder är sammanställningen av kursutvärderingen. Ett annat exempel på systematiskt kvalitetsarbetet i kurser är bedömnings- och betygsmöten som också driver utvecklingsarbetet framåt avseende examinationer.

Utmaningar i det systematiska kvalitetsarbetet är bland annat att få kontinuitet i kurser och lärarlagen vilket till viss del kan påverka kvalitetsarbetet negativt. Därav är det kontinuerliga arbetet med tjänstefördelning och arbetsvillkor som främjar utbildningsverksamheten viktigt.

Redovisa sök- och antagningsstatistik för utbildningen: Antal förstahandssökande (i genomsnitt de senaste tre åren) och antal antagna till utbildningen (i genomsnitt de senaste tre åren). Den centrala kvalitetssamordnaren levererar data från Ladok till arbetsgruppen.

Reflektera kring, kommentera och värdera sök- och antagningsstatistiken, reflektionen ska inkludera utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag (cirka 300 ord)

Bilaga 4 – Sökande o antagna, Examensfrekvens, Prestationsgrad, Fördelning Hås

Tabellen om antal sökande och antagna till förskolläraryrkeprogrammet visar att antalet förstahandssökande till distansprogrammet är högt och att antagning sker i konkurrens. Antalet förstahandssökande till campusprogrammet har över tid varit lägre än till distansprogrammet och de senaste tre åren har antalet förstahandssökande till campus minskat. Det har inneburit att alla förstahandssökande har antagits till programmet och därefter har ytterligare sökande antagits. Hösten 2022 var första gången som campusprogrammet inte fyllde antalet platser tre veckor efter programstarten. Av de antagna studenterna till förskolläraryrkeprogrammet kan det antas att distansstudenterna i genomsnitt har högre meritvärden än campusstudenterna.

En utvecklingsmöjlighet är att sänka antalet platser på campusprogrammet och höja antalet platser till distansprogrammet.

1.2 Process

Analysera hur lärandemålen i utbildningsprogrammets kurser svarar mot utbildningens examensmål (som återfinns i Högskoleförordningen, bilaga 2). Om programmet innefattar flera examina ska sådan analys göras för varje examen.

Kopplingar mellan lärandemålen i utbildningsprogrammets kurser och utbildningens examensmål sammanställs i matrisform, och ni får mallar för dessa. Om ni inom utbildningen redan har sådan matris går det bra att bifoga den och ni behöver inte använda mallarna. Dock ska följande krav alltid vara uppfyllda:

- Många examensmål är sammansatta av flera olika komponenter. I UFN:s mallar är sådana examensmål uppbrutna i examensmålskomponenter, vilket är nödvändigt för analysens validitet. Om ni bifogar en befintlig analys måste examensmålen vara uppdelade i komponenter.
- Analysen måste även innefatta eventuella programspecifika mål enligt utbildningsplanen. Där så är relevant ska dessa delas upp i komponenter.
- I matrisen måste examensmålen, dess komponenter och lärandemålen vara utskrivna i klartext så det enkelt går att granska kopplingen mellan lärandemål och examensmålskomponent.

För att säkra kopplingen mellan lärandemål och examensmålskomponent ska arbetsgruppen tillämpa följande vägledande kriterier:

- a. Det aktiva verbet i lärandemålet överensstämmer med det aktiva verbet i examensmålet med avseende på kunskapstaxonomisk nivå och typen av aktivitet/handling som verben representerar. *
- b. Lärandemålets objekt inryms i objektet, eller innehållet, i examensmålet. **
- c. Preciseringar som t.ex. muntligt, skriftligt, självständigt, kritiskt, konstruktivt, systematiskt och fördjupad överensstämmer (eller är liknande) mellan lärandemålet och examensmålet.

* Verbet i lärandemålet kan även ha högre kunskapstaxonomisk nivå om aktiviteten/handlingen som verbet beskriver innefattar att studenten måste kunna det som anges av examensmålets verb.

Exempel: Ett lärandemål som diskutera tillämpligheten av metoder inom huvudområdet kan anses bidra till uppfyllelse av examensmålskomponenten kunskap om tillämpliga metoder inom området eftersom studenten med nödvändighet måste uppvisa kunskap om metoderna för att kunna diskutera dem.

** Med objektet avses det som det aktiva verbet ”verkar på”. Exempel: I målet ”visa brett kunnande inom matematik” så är ”matematik” objektet.

Matrisen läggs som bilaga till självvärderingen.

Gör en kortfattad analys av utbildningsprogrammets progression och examensmåluppfyllelse utifrån matrisen. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag (cirka 300 ord)

Bilaga 5 – Matris, Examensmål förskolläraryrket HiG ht 2023

Bilaga 6 – Matris, Examensmål och kursmål förskolläraryrket HiG ht 2023

Bilaga 7 – Konstruktiv länkning i kurser – lärarlagens arbetsmaterial

I bilaga 5 finns en matris (översikt) med alla examensmål i förskolläraryrket och alla kurserna enligt utbildningsplanen. I matrisen anges också de tre delarna i programmet och i vilka kurser respektive examensmål behandlas (markerat med 1). Översikten säkerställer att examensmål och kursmål länkas samman och att det sker i progression genom programmets tre delar. Översikten

är framtagen vid utformningen av utbildningen som startade första gången 2011 och har under åren utvecklats.

I översikten anger de grå fälten att det är kurser inom UVK och de vita fälten anger att det är kurser inom förskolepedagogik och -didaktik. Röd text anger kurser innehållandes ett VFU-moment och där examensmålet är särskilt kopplat till VFU. Kurser som innehåller ett kurssammanhållande arbete med vetenskaplig ansats markeras KA, terminssammanhållande arbetet med vetenskaplig ansats TA och examensarbete EA. Ljusgröna fält visar kurser där det finns behov av eller pågår utveckling i någon form. Exempel på utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag är:

- Kurser innehållande KA, TA och EA samt kurserna *Introduktion till vetenskapsteori och forskningsmetodik* och *Vetenskapsteori och forskningsmetodik* behöver utveckla och förbättra formuleringarna i kursmålen. Detta för att kurserna på ett tydligare sätt ska bidra till progressionen i utbildningen och för att tydliggöra kunskaper och färdighet i relation till examensmålen ”visa kännedom om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, samt om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen”, ”visa förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom yrkesområdet” och ”visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten”.

- Examensmålet som avser specialpedagogiska insatser och insatser för barn med neuropsykiatriska svårigheter behandlas framför allt i kurserna som handlar om en inkluderande förskola och förskolans värdegrund. Här finns utvecklingspotential i flera kurser i programmet.

- Examensmålet ”visa kunskap om grundläggande läs-, skriv- och matematikinläring” behandlas endast i en kurs i programmet. Dock finns möjlighet att läs-, skriv- och matematikinläring även kan ingå i fler ämneskurser. Kursplanen till *Barns skapande och estetiskt lärande* kommer att skrivas om och det finns idéer om att inkludera läs-, skriv- och matematikinläring i de nya kursmålen.

- I utbildningen behandlas examensmålet ”visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten och att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna” i alla tre delarna men kursmålen som behandlar examensmålet kan revideras och utvecklas.

I bilaga 6 finns en matris över alla examensmål och alla kursmål samt hur de länkar till varandra. Det finns en matris för varje termin i programmet. Det är 26 examensmål i förskolläroprogrammet och varje kurs i programmet innehåller ett omfattande antal kursmål. Detta gör att det finns många kursmål länkade till examensmålen. Vissa examensmål är omfattande (med flera komponenter) och komplexa vilket även vissa målformuleringar är i kursplanerna. Utifrån analysen av matrisen framkommer nedanstående utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag:

- En del kursmål är skrivna på ett sätt som gör att det kan omformuleras för att bli tydligare och för bättre precisering mellan kursmål och examensmål.

- Det är många kursmål och det behövs en generell översyn för att om möjligt minska på antalet kursmål.

- Mer inslag av vetenskaplig metod avseende examensmålet ”känedom om kvantitativ och kvalitativ metod” behövs i utbildningen och kan skrivas in i kursplaner.

I bilaga 7 finns matriser över lärarlagens ständigt pågående arbete med konstruktiv länkning i varje kurs i programmet. Där anges till respektive kurs examensmål, kursmål, lärandeaktiviteter, examinationer och bedömning. Även dessa underlag visar på en komplexitet gällande antal examensmål och kursmål som ska examineras.

Ge två exempel som belyser den [konstruktiva länningen](#) (*constructive alignment*) mellan en examensmålskomponent, ett lärandemål kopplat till denna komponent och den undervisning, examination och de betygskriterier som berör lärandemålet. Ett exempel ska vara för en valfri examensmålskomponent på den taxonomiska nivån *färdighet och förmåga* och det andra exemplet för en valfri examensmålskomponent på nivån *värderingsförmåga och förhållningssätt*. Reflektera även kring utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag (cirka 500 ord)

Färdighet och förmåga

Examens mål:

- visa förmåga att kommunicera och förankra förskolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna.

Kursmål:

- kommunicera och förankra förskolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna.

Undervisningsformer:

Föreläsning; Förskolans demokratiska uppdrag i ett värdegrundsperspektiv - del 1 och 2.

Föreläsning; Barns delaktighet

Examinerande seminarium 1; Grupparbete: Planera för ett föräldramöte och diskutera kring arbetet med jämställdhet på förskolan.

Innan seminariet ska studenter läsa kurslitteratur. Under seminariet delas de in i mindre grupper och planerar för ett föräldramöte där de redogör för hur de kommer att arbeta med jämställdhet på sin förskola. De ska berätta hur de konkret kommer att gå tillväga i vardagliga situationer på förskolan eller i en undervisningssituation. De ska under seminariet redovisa centrala begrepp (t.ex. makt, genus, normalitet m.m.) i sitt resonemang med stöd från både förskolans läroplan och kurslitteratur.

Examinerande seminarium 2; Grupparbete: Diskussion och reflektion över demokratifostran i förskolan. Under detta seminarium kommer studenterna sitta i mindre grupper där varje grupp kommer att resonera om ett av fyra fält som beskrivs i Hägglund, Löfdahl Hultman och Thelander (2017). Hägglund m.fl. belyser de olika fälten utifrån tre kulturella determinanter. Definitionen av kulturella determinanter är enligt Hägglund m.fl. spänningsfält som är föränderliga. Varje grupp ska diskutera vad spänningsfälten 1, 2 och 3 är och hur förändringarna beskrivs inom olika fält.

Kollektiv – Individ

Omsorg – Lärande

Mål – Resultat

Examinerande seminarium 3; Grupparbete: Analysera hur barns delaktighet och inflytande beskrivs i läroplanen för förskolan.

Innan seminariet ska studenter intervjua en förskollärare. Intervjufrågorna ska vara en hjälp för att få syn på delaktighet och barns beslutsfattande på förskolan. Under seminariet ska studenterna sitta i mindre grupper och diskutera vad syftet med barns delaktighet och inflytande enligt läroplanen är och vilka aktiviteter förväntas barnen vara delaktiga i och fatta beslut om. Varje student ska lyfta sitt resultat utifrån sin intervju. Varje grupp sammanställer sedan sina resultat och presenterar för storgrupp. De ska ta stöd i kurslitteratur.

Examinerande seminarium 4; Grupparbete: Analys av barnböcker och diskussion kring vilka normer och värden kommer till uttryck i barnböckerna.

Varje student tar med sig en bok som passar för barn i förskoleåldern och läser sin bok för övriga studenter i sin lilla grupp. Efter att de har läst böckerna så ska de diskutera på vilket sätt normkritiskt och normkreativ kommer till uttryck. Hur förmedlas de till barnen. Vem äger makten? Barns delaktighet och inflytande i relation till den vuxnas makt.

Examinationer:

Enskild skriftlig uppgift (A-F), Enskild uppgift citatabell (G, U) samt Examinerande seminarier 2, 3, 4 (G, U).

Betygskriterier:

Betyg på individuella uppgiften sätts med graderna med betygen A-F.

A) Lärandemålen uppfylls till fullo med excellens. Studenten visar fördjupad kunskap och väl förankrad förståelse av kursens innehåll. Studenten visar en kvalificerat god förmåga att analysera och relatera kursens olika delar och innehåll till varandra på ett mycket självständigt och reflekterat sätt. Uppgifterna håller mycket god kvalitet i framställningssätt, är intresseväckande och kreativt utformade samt har en väl underbyggd argumentation.

B) Lärandemålen uppfylls väl i alla delar. Studenten visar god kunskap och utvecklad förståelse samt en god förmåga att analysera och relatera kursens olika delar och innehåll till varandra på ett självständigt sätt. Uppgifterna håller hög kvalitet i framställningssätt, är intresseväckande och har en väl underbyggd argumentation.

C) Lärandemålen uppfylls väl. Studenten visar kunskap och förståelse genom ett gediget arbete utan betydande tillkortakommanden men med vissa mindre brister. Studenten visar säkerhet i förmågan att analysera och relatera kursens olika delar och innehåll till varandra.

D) Lärandemålen uppfylls med marginal. Studenten visar kunskap och förståelse på en grundläggande nivå med viss grad av självständighet och inte utan förtjänster i förmågan att relatera de innehållsliga delarna till varandra. Studenten växlar mellan säkerhet och osäkerhet.

E) Lärandemålen uppfylls basalt. Studenten visar kunskap och förståelse på en acceptabel nivå utan större gard av självständighet. Det finns brister i förmågan att relatera de innehållsliga delarna till varandra.

Fx) Lärandemålen uppfylls inte. Komplettering enligt anvisningar krävs.

F) Lärandemålen uppfylls inte. Uppgifterna är obefintliga, ofullständiga eller omöjliga att bedöma.

För fullständigt genomförd tabell med citat sätts betygen godkänd respektive icke godkänd.

För helkursbetyg krävs att studenten deltagit vid alla examinerande seminarier och har fått godkänt betyg på citatabell och Enskild skriftlig uppgift.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Examens mål:

- visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling

Kursmål:

- värdera och förhålla sig till samhälleliga och egna demokrati- och värdegrundsständpunkter

Undervisningsformer:

Föreläsning; Förskolans demokratiska uppdrag i ett värdegrundsperspektiv - del 1 och 2

Föreläsning; Värdegrundsuppdraget kopplat till lärarprofession idag

Föreläsning; Barns delaktighet

Examinerande seminarium 1; Grupparbete: Planera för ett föräldramöte och diskutera kring arbetet med jämställdhet på förskolan

Examinerande seminarium 2; Grupparbete: Diskussion och reflektion över demokratifostran i förskolan

Examinerande seminarium 3; Grupparbete: hur barns delaktighet och inflytande beskrivs i läroplanen för förskolan.

Examinerande seminarium 4

Grupparbete: Analys av barnböcker och diskussion kring vilka normer och värden kommer till uttryck i barnböckerna.

Examinationer:

Enskild skriftlig uppgift (A-F), Enskild uppgift citatabell (G, U) samt Examinerande seminarier (1, 2, 3, 4).

Beskriv och reflektera över hur utbildningen är utformad, hur den genomförs och hur målpuppfyllelsen bedöms utifrån ett urval (2 st) av de aspekter för studentcentrerat lärande som anges avsnitt 1.3 i Standarder och riktlinjer för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning (ESG)¹. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter. Grunden för detta är att studentcentrerat lärande och undervisning är av stor betydelse för att stimulera studenternas motivation, självreflektion och engagemang i lärandeprocesserna (cirka 500 ord).

Urvalet av två aspekter från ESG, avsnitt 1.3, med relevans för målpuppfyllelse görs i samverkan med bedömargruppen innan eller vid det första dialogmötet.

Nedanstående två aspekter för studentcentrerat lärande valdes ut som underlag för reflektion:

Vid genomförandet av studentcentrerat lärande och undervisning:

- används en variation av pedagogiska metoder på ett flexibelt sätt
- uppmuntras självständighet hos studenten, samtidigt som lämplig vägledning och stöd från läraren säkerställs

¹ [Standarder och riktlinjer för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning \(ESG\). UKÄ 2015](#)

Kurser i programmet innehåller variation av pedagogiska metoder i form av föreläsningar, seminarier, handledning, grupparbete och praktiska övningar inkluderande laborationer, exkursioner, case samt workshops. Webbaserade undervisning genomförs i distansprogrammet men kan också ske vid vissa tillfällen i campusprogrammet. Det pedagogiska synsättet i utbildningen grundar sig på ett dialogiskt klassrumsklimat där undervisningsaktiviteter bygger på studenters egna arbeten såsom texter, skrivande, praktiskt arbete, samtalande, reflekterande och analyserande. Studenten deltar aktivt i olika former av undervisning och är en resurs för övriga i gruppen. Deltagande i grupparbete ses som ett sätt att utveckla relationella och sociala färdigheter vilka båda är betydande delar av yrkesprofessionen.

I kurser inom förskolläroprogrammet används en variation av examinationsformer vilket bidrar till att studenten ges möjlighet att på olika sätt visa att hen nått måluppfyllelse. I en och samma kurs kan flera examinationsformer tillämpas för att säkra olika aspekter av lärande. Examinationer av lärandemål utgår från kursplanemål och de kan ske enskilt eller i grupp. Såväl undervisning som examination genomförs med variation för att erbjuda olika sätt att möjliggöra lärande och kunskapsutveckling samt tillmötesgå studenters olika förutsättningar. Alla aspekter av undervisningsformer, lärandeaktiviteter, examinationsformer och bedömning i olika kurser är i samstämmighet och lärare planerar kursinnehåll med tydliga lärandemål (intended learning outcomes) utifrån vad studenten krävs kunna och kunna göra även efter kursens slut.

Genom programmet uppmuntras självständighet hos studenten. Vid programstart genomför utbildningsledare en programintroduktion för studenter om villkor för studier och vad det kan innebära att vara programstudent i ett lärarprogram vid HiG. Programintroduktionen följs sedan upp vid ännu ett tillfälle i nära anslutning till programstarten. Studenterna får i samband med första kursen en introducerande föreläsning och seminarium om akademiskt skrivande. Ytterligare pass om studieteknik och vetenskapligt skrivande erbjuds under utbildningen med hjälp av biblioteket, studiehjälpen och skivrarverkstaden som stöd för att klara studier. Utöver det finns information om studieteknik att tillgå på lärosätets hemsida. I ett tidigt skede i utbildningen får studenterna information från VFU-enheten om den verksamhetsförlagda utbildningen i programmet. Det informeras då om Högskolans VFU-hemsida samt den studentguide som finns att läsa angående VFU. Vid varje kursstart presenteras studiehandledning som utgår från kursplanen för aktuell kurs. I studiehandledningen tydliggörs kursens struktur, schema med tidsramar och examinerande uppgifter i syfte att stödja studentens självständighet för planering av sina studier.

I utbildningen används den digitala lärplattformen Canvas. Via den når information snabbt ut till studenterna och de kan ta del av kursspecifik information, föreläsningar och undervisningsmaterial från kurser på ett tillgängligt sätt. Plattformen används som mötesplats för aktivt deltagande genom möjlighet till kommunikation och gruppdiskussioner mellan studiekamrater och lärare i kurser. Lärare i kurser ger studenten kontinuerligt stöd och vägledning, till exempel genom frågestunder (droppa-in-möten/open office) där studenten kan ställa frågor om kursinnehåll och examinationer.

I kurser med VFU genomförs kontinuerliga trepartssamtal och på det sättet kan studentens utveckling i yrket följas och stödjas. Samtalen möjliggör att LLU, studenten och undervisande högskolelärare tillsammans kan diskutera studentens utvecklingsmöjligheter och progression.

För att uppmuntra självständighet hos studenten ges studenten möjligheter till olika lärandeaktiviteter i fler steg för att hen sedan ska kunna göra sin uppgift.

I det terminssammanhållande vetenskapliga arbetet, som genomförs i Del 1, arbetar studenterna i samarbetspar och en del av arbetet består av att genomföra samtal med barn utifrån en naturvetenskaplig eller teknisk aktivitet. Själva aktiviteten och samtalet genomförs en och en vilket bidrar till självständighet och egen reflektion. Resultaten av de enskilt genomförda aktiviteterna och samtalen tolkas och systematiseras sedan gemensamt av samarbetsparen med hjälp av kursens teoretiska tolkningsverktyg. Sedan diskuteras resultaten i relation till litteratur och forskning på ett grundläggande sätt. En mindre opponering utförs vid redovisningstillfället och studenterna får ytterligare en möjlighet till kritisk reflektion över egna och andras erfarenheter. I Del 2 i programmet, i kursen Kulturmöten i förskolan, ges studenten möjlighet att genom studierna och VFU befästa förmågan att observera och kartlägga barns förutsättningar och behov. Studenten ska sedan jämföra och reflektera över gjorda erfarenheter samt problematisera i relation till litteratur och forskning. Studenten ska kunna reflektera kring sina observationer i en skriftlig inlämningsuppgift och samtal tillsammans med LLU vid trepartssamtal. Utifrån detta planerar och genomför studenten lämplig aktivitet som bidrar till utveckling av förskolans verksamhet. Utifrån de lärandemål som finns i kursen Examensarbete i didaktik/pedagogik. I Del 3 i programmet, planerar, genomför och dokumenterar studenten ett vetenskapligt arbete.Handledning sker regelbundet mellan student och handledare för att belysa frågor och läsning av manus. Självständigheten betonas i processen med examensarbetet.

En utvecklingsmöjlighet är att utveckla examinationer på ett sätt som gör att de bygger på varandra i flera steg. Detta kan göra att studenterna blir än mer aktiva i sin utbildning, t.ex. genom att studenterna får arbeta fram egna föreläsningar och case som diskuteras av andra studenter. Ytterligare en möjlighet är att utöka antalet grupparbeten i utbildningen. Grupparbeten tillsammans med enskilt arbete kan bidra till mer självständighet hos studenten i genomförandet av slutuppgifter.

En annan utvecklingsmöjlighet för att säkerställa vägledning och stöd är att det ska finnas tillräckligt med högskoleövergripande resurser för att kunna erbjuda studenten stöd i utbildningen. En tydlig kursdesign med möjlighet till drop-in-möten/open office med lärare är också viktigt för att kunna ge stöd till studenten.

1.3 Resultat

Redovisa data för utbildningens genomströmning för den senaste treårsperioden. Grunden för det är att genomströmningen utgör en indirekt indikator för strävansmålen för måluppfyllelse. Med genomströmning avses dels examensfrekvens, dels prestationsgrad². Den centrala kvalitetssamordnaren levererar data för genomströmningen till arbetsgruppen.

Skriv en kort reflekterande text som kommenterar och värderar genomströmningen. Reflektionen ska inkludera utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag (cirka 200 ord)

Bilaga 4 – Sökande o antagna, Examensfrekvens, Prestationsgrad, Fördelning Hås

De senaste åren har genomströmningen för campus- och distansprogrammet varit relativt jämn. Genomströmningen kan eventuellt förbättras i utbildningen genom att utveckla kursdesigner (konstruktiv länkning), strukturer i kurser (t.ex. Canvas) och öka antalet restillfällen i anslutning till kurser samt förbättra kommunikationsmöjligheterna mellan studenter och lärare under pågående

² <https://www.uka.se/om-oss/aktuellt/nyheter/2021-05-26-nya-tabeller-om-genomstromningen-pa-hogskolan.html>

kurs. Det är också viktigt att det finns väl fungerande stödfunktioner som studenter kan vända sig till för studiestöd i olika former.

Gör ett urval om minst sex godkända examensarbeten för den senaste treårsperioden. Om programmet har flera inriktningar ska antalet anpassas utifrån antalet inriktningar så att varje inriktning har minst tre examensarbeten. Examensarbetena ska aidentifieras så att författaren/författarna inte framgår. För den senaste treårsperioden: Samla in kursplaner, studiehandledningar och bedömningskriterier för uppsatserna samt kursvärderingar. Skriv även en kort beskrivning av handledningsmodellen som används och eventuell annan undervisning/stöd som studenterna får på kursen. Detta material, tillsammans med en motivering till urvalet av examensarbeten, ska skickas till den externa bedömaren. Ni ska även skicka materialet till den interna bedömargruppen.

Utifrån underlagen ska den externa bedömaren bedöma måluppfyllelse och ge förslag på kvalitetsutvecklande åtgärder (se avsnitt 5.1.2 i rutindokumentet). Den externa bedömaren ska sedan använda samma underlag för att bedöma examensarbetenas forskningsanknytning och ge förslag på kvalitetsutvecklande åtgärder (se avsnitt 5.2.2 i rutindokumentet).

2. Kvalitetsområde forskningsanknytning

Kvalitetsområdet forskningsanknytning innefattar kvalitetsaspekterna forskningsanknytning samt lärarkompetens och kollegialitet. Kvalitetsaspekten forskningsanknytning är överordnad på så vis att relevanta delar av kvalitetsaspekten lärarkompetens och kollegialitet utgör en viktig del för att uppnå hög kvalitet inom aspekten forskningsanknytning.

Bedömningsgrunder

Forskningsanknytning

- Det finns ett nära samband mellan utbildning och forskning
- Utbildningen vilar på vetenskaplig grund

Lärarkompetens och kollegialitet

- Undervisande lärare har såväl hög pedagogisk som hög vetenskaplig kompetens med relevans för utbildningsprogrammet
- Undervisande lärare har professionskompetens i tillämpliga fall
- Personalens tjänstefördelning och arbetsvillkor främjar utbildningsverksamheten
- Lärarkollegiet arbetar systematiskt med kvalitetsutveckling av utbildningen och utveckling av lärarkollegiets kompetens

2.1 Förutsättningar

Beskriv kortfattat den forskning som bedrivs inom huvudområdet med relevans för utbildningen och hur den kommer till nytta för utbildningen. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag (cirka 500 ord).

Den forskande och undervisande personalen på förskolläraryrket ingår i olika ämneskollegium och lärarlag där det regelbundet diskuteras kursutveckling, undervisning och pågående forskning. De är även knutna till forskningsmiljöer som utgör forskningsbas för det utbildningsvetenskapliga forskningsområdet. Forskningsmiljöerna består av tematiska forskningsgrupper som hålls samman via seminarieverksamhet.

Lärlagen som formeras kring kurser utgörs av såväl adjunkter, doktorander, forskare och seniora forskare och de samarbetar i planering, genomförande, utvärdering och utveckling av kurser. Den forskande personalen deltar också som föreläsare, lärare, kursansvariga och examinatorer vilket gör att studenter möter aktuella kunskaper och pågående kunskapande (forskning) inom olika områden. Forskarnas deltagande i kursplanering och -utveckling skapar förutsättningar att den forskning som bedrivs kommer till nytta i utbildningen. Dock kan forskare delta i utbildningen med olika genomslag för deras respektive forskning beroende på bland annat tjänsteplanering, hur pågående forskning kan förmedlas till studenterna och hur litteratur/artiklar behandlas i kurserna.

Det går att urskilja följande områden där forskning bedrivs och publiceringar sker: Barns bildskapande (Magnusson; Lindh), Digital användning i förskolan (Bourbor; Masoumi; Walldén Hillström; Ivarsson; Magnusson); Dokumentation i förskolan (Magnusson; Wahlgren; Liljestränd; Eriksson); Kommunal kvalitetsstyrning av förskolan (Elm och Liljestränd; Nebes); Aktionsforskning i förskolan med inriktning mot NO och teknik (Elm och Fredlund); Lärmiljöer

och funktionella förskolor (Elm och Magnusson); Internationella perspektiv på utbildning och undervisning i förskolan (Kimhag; Eriksson); Demokrati och värdegrund (Edling). Två studier om förskolans policy kan nämnas, varav en är publicerad (Liljestrand 2021) och en om förskolans likvärdighet (Magnusson, Bäckman och Liljestrand) är i arbete.

Som exempel på forskning som används i kurser kan nämnas Walldén Hillströms videobaserade forskning om hur barns deltagande organiseras när de samspelar med digitala medier i kursen *Barns socialisation och kommunikativa processer*. I kursen undervisar forskaren själv och studenterna deltar i seminarium och examinationer med koppling till forskningen. Även Lindh och Magnussons forskning i kursen *Barns skapande och estetiskt lärande* är integrerad i kursens konstruktiva länkning. I programmets inledande kurs, *Perspektiv på förskolläraryrket*, och i värdegrundskursen i termin fyra är Edlings litteratur om läroplansteori och om kränkningar och diskrimineringar fasta inslag i kurserna. I några av programmets kurser ingår forskarnas litteratur i kurslitteraturlistan och det finns även möjlighet att lägga till artiklar i vissa kurser.

Ytterligare forskning med viss relevans för förskolan bedrivs på fritidspedagogikens område av Björn Haglund med fokus på barns informella lärande. På skolans område, med relevans för förskolan, bedrivs forskning av Anneli Frelin och Jan Grannäs med fokus på skolans rumsliga miljöer. Även Daniel Pettersons och Silvia Edlings läroplans- och policystudier på skolans område berör förskolan.

Forskningen av särskilt relevans för förskolläraryrket finns bland annat i forskningsgruppen Early Childhood Education (ECE) med goda förankringar i yrkespraktiken och grundutbildningen. I denna gruppering vävs forskningsrelaterade frågor samt frågor relaterat till grundutbildning och utveckling av verksamheterna (högskoleförelagda delar samt yrkesverksamheterna) samman. Potential finns dock att ytterligare stärka forskningen inom området. Studenters involvering i direkt pågående forskningsprojekt kan stärkas, men det är också utmanande att få till då kurser eller perioder för examensarbete skall sammanfalla med möjliga projekt att involvera studenterna i. Närmast till hands är då att forskare berättar om projekten eller studenter läser om dem. En utmaning är att hantera balansen mellan, och omfattningen av, forskningstid och deltagande i utbildningen för vissa lektorer, docenter eller professorer, exempelvis då externa forskningsmedel erhålls.

En utvecklingsmöjlighet är att utveckla rutiner där forskarnas resultat och publikationer integreras mer systematiskt i kurserna, som också kan innebära att deras publikationer blir en del av kursens examination. Man kan tänka sig ett kontinuum av inflytande på kursens innehåll, där det tydligaste är att läraren undervisar om sin forskning och där den också examineras på ett tydligt urskiljbart sätt. Här skulle en återkommande översyn kunna göras både vad avser tjänsteplanering och litteraturlistor. Forskningens genomslag i kurserna behöver relateras till de kursplaner som föreligger. Det är också viktigt att studenter får träffa forskare och inte bara läsa deras texter. Till exempel är det en styrka att med studenter få diskutera studiernas räckvidd och relevans. Det skulle också vara möjligt att införa ett "Forskarseminarium" på schemat i lämpliga, pågående kurser, där forskare presenterar resultat av sina studier.

Belys kortfattat i vilken omfattning utbildningens kurslitteratur och det som förmedlas till studenterna vilar på vetenskaplig grund och, i tillämpliga fall, beprövad erfarenhet. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter (cirka 200 ord).

Den kurslitteratur som används i förskolläraryrket 17 kurser är till största delen litteratur som vilar på vetenskaplig grund. De böcker som förekommer är både monografier och antologier skrivna av akademiskt välmeriterade författare och har relevans för områdena inom förskolläraryrket samt kursernas innehåll. Övervägande delen av litteraturen är riktad till förskolläraryrket och teoretisk och praktisk kunskap inom utbildningsvetenskaplig kärna, förskolepedagogik och -didaktik samt verksamhetsförlagd utbildning. Teoretisk originallitteratur används i mindre utsträckning, vilket beror på att det finns en mängd litteratur som bygger på vetenskaplig grund och samtidigt har ett innehåll direkt riktat mot yrket, skolväsendet och kunskaper om barns lärande och utveckling.

I alla kurser utom två (UKG0036 Introduktion till vetenskapsteori 3 hp och UKG550 Vetenskapsteori och forskningsmetodik 5 hp) ingår vetenskapliga artiklar/avhandlingar i kurslitteraturen och/eller tillkommer i form av vetenskapliga artiklar. Dock finns det en variation av formuleringar i kurslitteraturen avseende att vetenskapliga artiklar tillkommer. Detta medför både begränsningar och otydlighet gällande omfattningen och användning av artiklar i kurser. Ett utvecklingsområde är att justera formuleringarna så att fler artiklar kan ingå och att antal sidor anges. Detta skulle också bidra till att fler aktuella och egenproducerade vetenskapliga artiklar kan läggas till i kurser.

Utöver litteratur som är skriven av forskare förekommer litteratur som är pedagogiska handböcker samt böcker där förskollärare och forskare samskriver och beprövad erfarenhet belyses. Vissa kurser innehåller också väsentlig litteratur i form av lagtexter, styrdokument, statens offentliga utredningar, rapporter, skönlitteratur/barnböcker och litteratur från Rädda barnen.

Redovisa andelen lärare som är forskarutbildade och i vilken omfattning de deltar i undervisningen på programmet genom att hänvisa till den tabell som bilagts till punkten 1.1 *Förutsättningar* (den innehåller relevant data).

Kommentera kortfattat forskningsanknytningen i utbildningen utifrån lärarresurserna, vilka utvecklingsbehov som finns och utbildningens långsiktiga kompetensförsörjningsplan (cirka 200 ord)

Denna punkt sammanfaller delvis med ovanstående om den forskning som bedrivs. Mot bakgrund av förskolläraryrketens dimension finner vi en relativt stor del av adjunkter i utbildningen, något som redan berörts under punkten måluppfyllelse.

I alla kurser, med något undantag ibland, är examinator disputerad. Examinator arbetar tillsammans med kursansvarig och lärarlaget för att säkerställa konstruktiv länkning och forskningsanknytning i kurserna. Antalet lärare som är forskarutbildade i kurserna varierar, från en till nästan alla är det. Det kan också variera från år till år eftersom lärare från didaktik-, pedagogik- och bildpedagogikämnet kan delta och tjänsteplaneras i flera av programmets kurser. Kurser med vetenskapsteori och forskningsmetodik samt examensarbeten har en hög andel forskarutbildade lärare.

En utvecklingsmöjlighet är att tillsätta en vetenskaplig ledare med minst docentkompetens och med ansvar för programmets vetenskapliga förankring som kan stärka utvecklingen av programmets forskningsförankring. De forskare inom förskole-området som gått i pension behöver ersättas med andra disputerade. Ett mål är att samtliga adjunkter minst skriver magisteruppsats och helst masteruppsats.

I förskolläraryrket finns redan adjunkter som forskar och ytterligare en väg vore att erbjuda finansiering/kompetensutveckling för att engagera fler adjunkter i forskningsprojekt. Adjunkterna skulle då sampublicera med disputerade forskare.

Praktiknära forskning, dvs forskningsprojekt som formuleras tillsammans med verksamma förskollärare vore önskvärt för att kunna visa på forskningens praktiska relevans för studenterna.

Beskriva och reflektera över hur lärarkollegiet arbetar systematiskt med utbildningens forskningsanknytning, diskutera även utvecklingsmöjligheter (ca 300 ord).

Arbetet med forskningsanknytningen sker systematiskt bland annat genom tjänsteplanering. Vid tjänsteplanering har avdelningschef ett nära samarbete med tjänsteplanerare, utbildningsledare och lärarkollegiet för att forskningskompetens ska tillvaratas vilket gynnar forskningsanknytning i kurserna (se under punkt 1.1). Dock finns en viss svårighet i att bemanna kurser med lärare som har forskarkompetens då de beviljas medel för forskning.

I alla kurser arbetar examinator, som samtliga är disputerad med något undantag, tillsammans med kursansvarig och lärolaget med att forskningsanknyta kursens delar avseende konstruktiv länkning. Vid planering och utvärdering av kurser sker kursutveckling t.ex. genom val av ny aktuell forskningslitteratur samt utveckling av examinationer och bedömningskriterier. I samråd med ämnesansvarig och utbildningsledare sker revidering av kurslitteratur och kursplaner.

I alla ämnesgrupper, som har kurser i förskolläraryrket, och i kollegiemöten för förskolläraryrket förs diskussioner om forskningsanknytning. Dock finns behov av att utveckla rutiner på övergripande ämnes- och programnivå för att stärka forskningsanknytning i utbildningen. På dessa nivåer behöver det byggas upp hållbara systematiska rutiner avseende hur aktuell forskning fångas upp och tillvaratas i ämnens kurser och i programmet.

2.2 Processer

Beskriv de forskningsliknande aktiviteter som studenterna på utbildningsprogrammet ägnar sig åt. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter (cirka 200 ord)

Forskningsliknande aktiviteter som förekommer i programmet är: kunskap om vetenskaplig akribi; analys och tolkning av vetenskapliga artiklar och avhandlingar, tolkning och konstruktion av tabeller; informationssökning i databas; att formulera syften och problem; olika forskningsmetoder, t.ex. genomförande av samtal med barn, deltagande observation, observation, intervju, enkät, samt att värdera forskningsmetoder; etik och etiskt förhållningssätt; systematisering och bearbetning av datamaterial, t.ex. kategorisering av innehåll och citat-tabell; kritisk granskning av texter och kritiskt förhållningssätt; genomförande av (separat) forskningsöversikt; att självständigt/i samarbete

med andra planera, genomföra och argumentera för, dokumentera mindre arbeten med vetenskaplig ansats; självständigt/tillsammans med andra redovisa arbeten, försvara och opponera och genomföra och rapportera ett självständigt arbete om 15 hp.

De terminsammanhållande arbetena har en hybridkaraktär vad avser en mix mellan yrkes/VFU-erfarenhet, hänvisning till styrdokument, beprövad erfarenhet samt forskningsetik, systematisk insamling av data, forskningsbakgrund och tillämpning av vetenskaplig teori. Detta för att moment med terminsammanhållande arbete har syftet att både stärka professionsanknytning och vetenskaplig grund. I sin tur kan det medföra att urskiljande av vad som kännetecknar en vetenskaplig genre inte tillräckligt tydligt framkommer i instruktionerna för arbetet och studenternas formuleringar av forskningsfrågor blir vaga.

En utvecklingsmöjlighet är att utveckla kursmålen så att de stödjer en tydlig utformning av ett vetenskapligt arbete samt en progression för dem. Med kursmål som anger karakteristika för en vetenskaplig rapport blir det möjligt för studenterna att delta i arbete som kan karakteriseras som forskningsliknande och instruktionerna för arbetet i syfte att stödja den vetenskapliga genren kan utvecklas. En utveckling skulle också kunna vara att studenterna får välja mellan färdiga valbara forskningsfrågor. Därtill anges betygskriterier med syfte att utveckla studenternas förståelse för vad som kännetecknar en vetenskaplig rapport. Programmets första metodkurs skulle kunna utformas så att den i sina kursmål förbereder studenterna för att skriva en vetenskaplig rapport, så att denna inledande kurs kan aktualiseras på ett bättre sätt under de kommande terminsammanhållande arbetena.

Beskriv hur och när lärare förmedlar egna och andras aktuella forskningsresultat till studenterna. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter (cirka 200 ord)

Detta avsnitt fortsätter och överlappar det första avsnittet under 2.1, ovan.

Aktuella forskningsresultat förmedlas till studenterna genom att vetenskapliga publikationer som publicerats av forskare såväl vid HiG som vid andra lärosäten används i undervisningen. Forskningsaktiva lärare på förskolläraryrket involveras i kurser och förmedlar aktuell forskning till studenterna. Detta görs, dels i form av föreläsningar, behandling av artiklar eller kurslitteratur på seminarier eller workshop, dels genom att doktorander undervisar i kurser och förmedlar vidare sin forskning till studenterna.

En utvecklingsmöjlighet är att skapa systematik och rutiner kring detta så att på ett mer explicit sätt kunna integrera aktuella forskningsresultat i programmet. Förmedlingen av aktuella forskningsresultat till studenterna kan stärkas genom att flera forskningsaktiva lärare involveras i kurserna och föreläser om sin forskning. Det kan även göras genom att nya artiklar och publikationer från forskningsaktiva lärare kan integreras i kurser och användas som kurslitteratur. I förskolläraryrket möter studenterna inte så ofta avdelningens professorer eller docenter. Så ett annat alternativ för förmedlingen av aktuell forskning kan vara att skapa större möjlighet att studenterna får möta dem i första kurserna i programmet.

Beskriv hur och när studenterna är aktiva i pågående forskningsprojekt. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag (cirka 200 ord)

Inom utbildningens ramar är det inte vanligt förekommande att studenter är *aktiva* i pågående forskningsprojekt. En bidragande orsak till detta kan vara att förskolan lyder under stark sekretess vilket gör det svårare för studenter att direkt delta i forskningsprojekt som berör den praktiktäna verksamheten i förskolan.

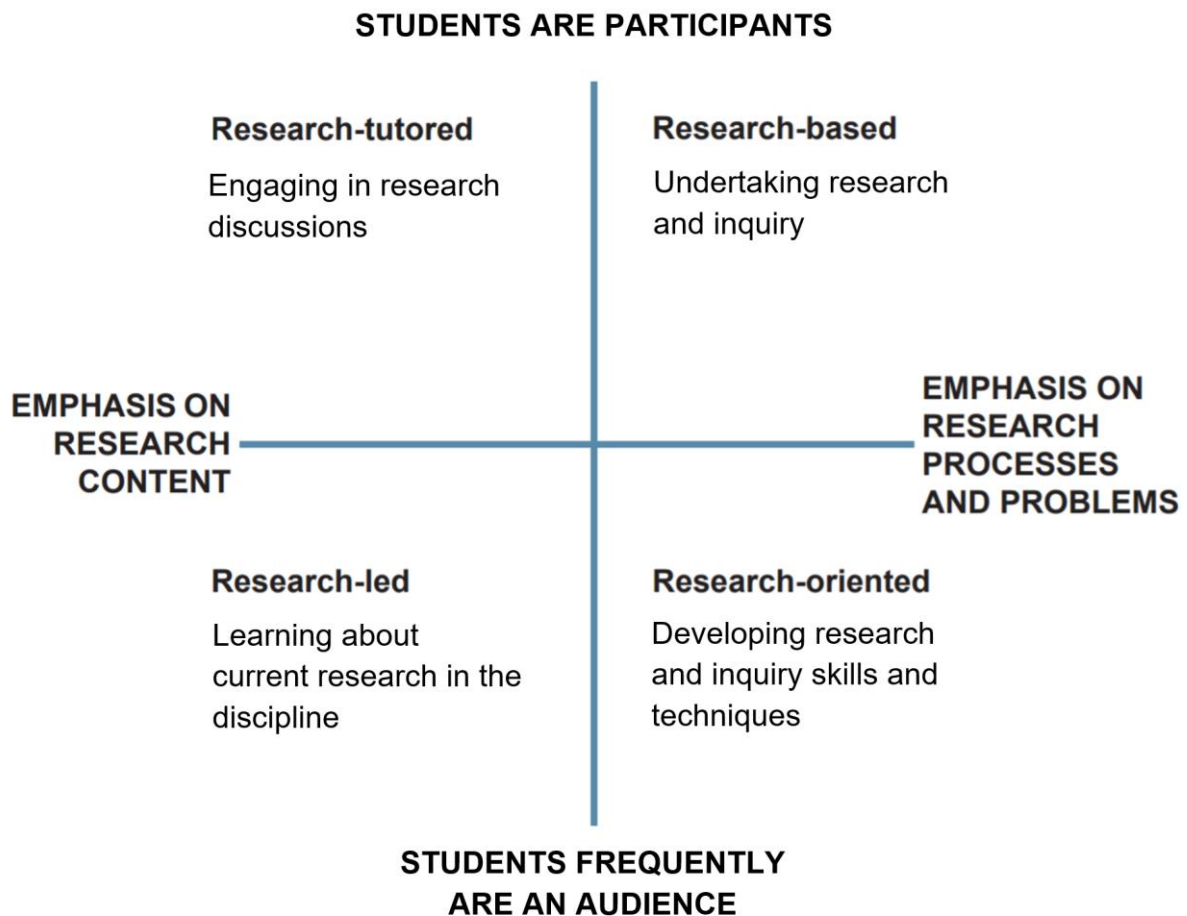
Vid verksamhetsförlagd utbildning (VFU) kan studenter komma i kontakt med praktiktäna forskning om det bedrivs projekt i samverkan med övningsförskolan. Studenter kan också i kurs med examensarbete komma i kontakt med och eventuellt bli aktiva i ett pågående forskningsprojekt om studenterna har ett syfte som lämpar sig för samverkan/delaktighet i projektet.

Ett utvecklingsområde är att i större utsträckning hitta möjligheter för studenter att ta del av och om möjligt bli aktiva i pågående forskningsprojekt. Som en del i utvecklingen av detta ligger den nya förordningen om utbildning till lärare och förskollärare (2021:1335) och paragraf 11 som anger att ”övningsförskolor ska ge studenterna inblick i praktiktäna forskning”. Ytterligare utvecklingsmöjligheter kan vara studenters deltagande i ULF-projekt. Likaså gäller studenters medverkan i forskargruppen ECE:s forskningsprojekt.

Analysera hur utbildningsprogrammets kurser placerar sig i modellen för forskningsanknytning av Jenkins & Healey (2009) nedan. Fyll i tabellen i tabellen nedan och uppskatta, för varje programkurs, hur stor andel av kursen (beakta främst lärandemål men även innehåll och examinationsformer) som faller inom respektive kvadrant i modellen. Tabellen kan läggas som bilaga till självvärderingen. Om ni vill kan ni i tillägg illustrera kursernas placering grafiskt i modellen grafiskt.

Programkurs, i tidsordning	Research-led (%) Forskningsledd 3	Research-oriented (%) Forskningsinriktad 4	Research-tutored (%) Forskarlärd 1	Research-based (%) Forskningsbaserad 2	Eventuell kommentar
Perspektiv på förskolläraryrket 7,5 hp	50	10	40	0	
Natur, miljö och utomhuspedagogik 7,5 hp	40	20	30	10	
Barn och barndom 12 hp	40	20	20	20	
Introduktion till vetenskapsteori och forskningsmetodik 3 hp	30	40	20	10	
Förskolepedagogik och -didaktik 1: Barn i kultur och natur 30 hp	25	25	25	25	
Förskolepedagogik och -didaktik 2: Barns skapande och estetiskt lärande 30 hp	25	25	25	25	
Inkluderande förskola med inriktning	30	10	50	10	

specialpedagogik 7,5 hp					
Kulturmöten i förskolan 15 hp	20	30	20	30	
Förskolans värdegrund 7,5 hp	30	20	40	10	
Ledarskap och sociala relationer 5 hp	40	20	40	0	
Hållbar utveckling med inriktning mot förskolan 5 hp	40	10	40	10	
Vetenskapsteori och forskningsmetodik 5 hp	20	30	20	30	
Förskolepedagogik och didaktik 3: Barns socialisation och kommunikativa processer 15 hp	25	25	25	25	
Förskolepedagogik och didaktik 4: Barns lärande i språk och matematik 30 hp	25	25	25	25	
Förskolepedagogik och didaktik 5: Förskolan och förskoleklassen i internationell forskning 15 hp	30	30	30	10	
Examensarbete i didaktik 15 hp	20	20	20	40	
Examensarbete i pedagogik 15 hp	20	20	20	40	
	490	360	470	280	

Modellen för forskningsanknytning hämtad från [Jenkins och Healey \(2009\). Developing undergraduate research and inquiry. The Higher Education Academy.](#)

Kommentera utbildningsprogrammets forskningsanknytning och reflektera över hur forskningsanknytningen kan utvecklas (cirka 400 ord)

Samtliga kurser i förskolläraryrket har karaktären av forskningsledd och -inriktad forskningsanknytning. Övervägande delen av kurserna har forskningsledd undervisning där studenterna lär sig om det förskolepedagogiska området och ämneskunskaper. Kurser innehållandes vetenskapsteori och forskningsmetodik samt kurser med examensarbete har mer forskningsinriktat innehåll. I kurser inom förskolepedagogik och -didaktik ges studenterna också möjlighet till att utveckla forskningsfärdigheter och tekniker genom att tillämpa olika metoder i forskningsliknande aktiviteter. (Research-led, Research-based och Research-oriented)

Studenter engagerar sig i forskningsdiskussioner när verksamma forskare presenterar sin pågående forskning vilket kan ske i programmet men det sker inte med systematik. Här ser vi en utvecklingspotential gällande att införa t.ex. forskarseminarium för samtal mellan studenter och forskare om forskningsprocessen, som noterats tidigare. Studenterna är också aktiva i samtal om forskning, teorier, metoder, resultat och slutsatser vid seminarier, workshops och när de gör presentationer av arbeten som t.ex. terminssammanhållande arbete med vetenskaplig ansats och examensarbete. (Research-tutored)

2.3 Resultat

Redogör för hur utbildningens examensarbeten och andra forskningsliknande arbeten (laborationsrapporter, uppsatser, etc.) säkerställer att utbildningen vilar på vetenskaplig grund. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter (cirka 400 ord)

Som tidigare nämndes består förskolläraryrket av tre delar. I varje del finns en kurs inom förskolepedagogik och -didaktik om 30 hp som avslutas med ett terminssammanhållande vetenskapligt arbete. De terminssammanhållande arbetena kan lyftas fram som ett exempel på nära samband mellan forskning och utbildning. I de terminssammanhållande arbetena introduceras steg för steg grundläggande vetenskapliga färdigheter som så småningom leder fram till examensarbetet i sista terminen. I de terminssammanhållande arbetena får studenterna opponera på varandras arbete och de får stöd av lärare för att kunna skriva sina arbeten. I alla kurser finns examinatorer som tillsammans med kursansvariga säkerställer vetenskapligheten.

I kurser med examensarbeten så har handledaren minst masterutbildning. Handledaren har tillsammans med biträdande examinator en viktig roll att stödja studenten i processen och säkerställa att studenten följer vedertagna etiska och vetenskapliga regler enligt Vetenskapsrådet (2017) och att deras arbeten vilar på vetenskaplig grund.

Bedömningsrutinen är att biträdande examinatorer läser tre till fem arbeten och är ordförande vid det avslutande seminariet. Huvudexaminator får ett urval av arbeten och deltar i ett betygsmöte. Vid betygsmöte med handledare, biträdande examinatorer och huvudexaminator diskuteras vilken nivå som gäller för vetenskapligt arbete, där ibland meningarna (för pedagogikämnet) går isär om vad som ska gälla i arbetets olika delar. En möjlig väg att hantera oenighet är att examinatorerna kommer överens om ett antal arbeten som enligt samtliga uppfyller alla vetenskapliga kvalitéer. Formellt gäller huvudexaminators slutliga bedömning om vetenskaplig kvalitet.

En svårighet att tematisera kvalitativa data återkommer för studenterna, där stringens ibland saknas i resultatet. En utvecklingsmöjlighet är att stärka detta moment i till exempel de tidigare terminssammanhållande arbetena. En klart övervägande del av studenterna väljer kvalitativa metoder och främst djup-intervjuer med förskollärare (vilket ibland påminner om VFU och relationen till LLU/handledaren). Här blir det viktigt att ge insikt om anspråk på arbetets generaliserbarhet (i relation till tidigare forskning inom området), särskilt när urvalet informanter ofta är litet.

Arbeten som bedöms som svaga får inte läggas fram i den första ventileringsomgången utan skjuts fram till ett senare tillfälle. Studenten har dock rätt att gå upp med sitt arbete innan kursen är avslutad. Det finns också risk för så kallad lotsning när studenterna har svårt för att ta till sig handledarens kommentarer och kursens tid löper ut. Handledarkollegiet behöver ytterligare klargöra skillnaden mellan att ge råd, å ena sidan, och lotsning, å den andra, i handledarprocessen för att studenten ska kunna tillgodogöra sig ett vetenskapligt förhållningssätt. En möjlighet att stödja studenterna är att i större utsträckning använda/hänvisa tidigare studentuppsatser på betygsnivå A/B som goda exempel på användning av teori, metod och analys samt även visa upp en E-uppsats för att åskådliggöra skillnader.

3. Kvalitetsområde tillämpbarhet och samverkan

Bedömningsgrunder

Tillämpbarhet och samverkan

- Utbildningen ger kunskaper och färdigheter som studenterna kan tillämpa i olika verksamheter utanför och efter utbildningen, särskilt med avseende på yrkesmässig tillämpning inom anställning, eget företagande, samt med avseende på fortsatta studier och ideell verksamhet
- Utbildningens innehåll, upplägg och genomförande formas och sker i samverkan med det omgivande samhället

3.1 Förutsättningar

Diskutera balansen och eventuella konflikter mellan utbildningens vetenskapliga grund och tillämpbarhet, exempelvis hur utbildning i praktiktäna färdigheter står i relation till akademiska färdigheter. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter. (cirka 500 ord)

Förskolläraryrket utbildningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och består av studier inom de tre områdena, förskolepedagogik och -didaktik, utbildningsvetenskaplig kärna och verksamhetsförlagd utbildning (VFU), vilket innebär att utbildningen bidrar till både akademiska färdigheter och praktiktäna färdigheter. Inom var och en av de tre delarna (Del 1, Del 2 och Del 3) i programmet ingår kurser från de tre områdena vilket binder samman teori och praktik och bidrar till progression och balans i programmet avseende akademiska och praktiktäna färdigheter.

Kurserna i programmets första del (termin ett och två), *Perspektiv på förskolläraryrket, Natur, miljö och utomhuspedagogik, Barn och barndom, Introduktion till vetenskapsteori och forskningsmetodik* och *Förskolepedagogik och -didaktik 1: Barn i kultur och natur*, ger studenten förutsättningar att grundlägga teoretisk och praktisk kunskap. I dessa kurser ges förutsättningar till akademiska färdigheter i form av akademisk litteracitet (t.ex. kommunikativ färdighet i tal och skrift samt förmåga att söka, läsa, förstå och tolka vetenskapliga texter), teoretisk kunskap (t.ex. olika aspekter av förskolläraryrket, förskolan som organisation, läroplansteori, digitalisering, etik, teorier om barn och barndom, lek, lärande, barns utveckling och lärande i relation till naturvetenskap, teknik, interkulturella och intersektionella villkor) och grundläggande kunskap om vetenskapsteori och forskningsmetodik (t.ex. kännedom om teori och begrepp samt forskningsmetoder inom det utbildningsvetenskapliga området och kritiskt/vetenskapligt förhållningssätt).

De akademiska färdigheterna omsätts även till praktiktäna färdigheter genom kursernas lärandeaktiviteter, examinationer och den verksamhetsförlagda utbildningen. Vid VFU omsätts, tillämpas och reflekteras de teoretiska kunskaperna som förvärvats i kurserna genom att studenten aktivt deltar i övningsförskolans undervisning och utbildning med stöd av sin lokala lärarutbildare (LLU). Genom att koppla teorier och beprövad erfarenhet med praktiska färdigheter ges möjlighet till kritisk granskning och professionsutveckling. Bedömningsunderlag och progressionsmall för VFU, trepartssamtal samt kursspecifika uppgifter och seminarium som genomförs under VFU bidrar ytterligare till att binda samman utbildningens vetenskapliga grund och tillämpbarhet.

Flera av kursernas lärandeaktiviteter och examinationer är också utformade så att teoretisk kunskap vävs samman med ett innehåll som bidrar till praktiska färdigheter och gör dem tillämpningsbara för förskolläraryrket och förskoleverksamhet. Som exempel kan nämnas workshop där studenter övar sig i akademiskt skrivande, databassökning, dramatiserar barns lek och lärande, använder och diskuterar digital teknik i förskolan, diskuterar och genomför övningar i ledarskap och utomhuspedagogik, diskuterar och planerar lekaktiviteter utifrån målgrupp, ämnesinnehåll och styrdokument. Ytterligare exempel är examinationer där studenten är aktiv och genomför ämnesspecifika laborationer, exkursioner, experiment och tillämpade övningar enskilt, tillsammans med andra och med barn i förskoleåldern. Även examinationer där studenten enskilt och tillsammans med andra genomför forskningsliknande aktiviteter (observation och samtal med barn) förekommer. Skriftliga examinationer och arbete med vetenskaplig ansats, som också kommuniceras muntligt, innehåller både akademiska färdigheter och praktiska färdigheter i form av att planera, genomföra, analysera och utvärdera undervisning. En liknande balans och förhållande mellan utbildningens vetenskapliga grund och tillämpbarhet som exemplifierats ovan gäller även för Del 2 och Del 3 i programmet.

Som helhet uppfattas det finnas en balans i programmets struktur och tre delar men samtidigt kan omfattningen (antal dagar) och placeringen (när och antal tillfällen) av den verksamhetsförlagda utbildningen i programmet diskuteras. Omfattningen av VFU skiljer sig avsevärt mellan de tre VFU-momenten i kursen. VFU 1 är endast 17 dagar vilket kan medföra att studentens möjlighet att pröva/tillämpa teoretisk kunskap och LLU:s möjlighet till reflektion tillsammans med studenten i vissa fall är för begränsad. VFU 3 kan i stället uppfattas som ett långt moment (50 dagar) och är det enda VFU-momentet som genomförs i kurs inom området förskolepedagogik och -didaktik.

En obalans mellan utbildningens kurser kan uppstå om kurser med tydligt forskningsfokus, till exempel vetenskapsteori och vetenskaplig metod, och andra kurser i samma del av programmet inte i tillräckligt stor utsträckning knyter an till varandra och inte bidrar till att synliggöra relationen mellan vetenskaplig grund och praktisk färdighet. Som exempel på utveckling skulle de två kurserna innehållandes vetenskapsteori och forskningsmetodik i större utsträckning kunna samverka med kurser inom förskolepedagogik och -didaktik avseende de tematiska, kurs- och terminssammanhållande arbetena och kurser som handlar om dokumentation, utvärdering och kvalitetsarbete i förskolan.

Flera av programmets undervisande lärare, se tabell nedan, och forskare har bakgrund som förskollärare och har god erfarenhet av förskoleverksamhet vilket bidrar till att de i utbildningen kan stödja relationen mellan akademiska och praktiska färdigheter. Undervisande lärare och forskare deltar ofta i flera kurser och i flera av de tre delarna i programmet. Det innebär att de kan relatera till och göra kopplingar mellan olika kursers innehåll avseende teori och praktik. Därav kan läroplanens sammansättning och tjänsteplanering påverka balansen mellan utbildningens vetenskapliga grund och tillämpbarhet. En utvecklingsmöjlighet är att i en större utsträckning tjänsteplanera utifrån strukturen i programmet och utifrån kursers behov av vetenskaplig kompetens och professionskompetens. Därtill kan former för kursplanering utvecklas där läroplan samverkar och planerar över flera kurser för att stödja vetenskaplig grund och tillämpbarhet.

Beskriv i tabellform de ordinarie lärarnas samt eventuella gästlärarens professionskompetens.

Namn	Ordinarie lärare	Typ av professionskompetens
Emelie Aune		Lärare.
Ulrika Bergstrand		Lärare
Veneta Blendulf		Musikpedagogik
Maryam Bourbour		Förskollärare. Regional, internationell samverkan
Kostas Dahlqvist		Bild/drama/musik-pedagog
Anna Eriksson		Förskollärare. Kvalitetsutvecklare inom förskola. Internationell, nationell och regional samverkan.
Cecilia Eriksson		Lärare inriktning fritidshem. Regional och nationell samverkan.
Katarina Florin		Förskollärare, speciallärare. Regional och nationell samverkan.
Tobias Fredlund		Lärare. Regional, internationell samverkan
Anneli Frelin		Lärare. Internationella och regionala samverkansprojekt
Ingela Fernström		Lärare. Bildpedagogik. Samverkan regionalt.
Tor Frykmo		Lärare inriktning fritidshem. Regional och nationell samverkan.
Jan Grannäs		Lärare. Internationella och regionala samverkansprojekt
Björn Haglund		Lärare inriktning fritidshem. Internationell, nationell och regional samverkan.
Annie Hammarberg		Förskollärare. Regional och internationell samverkan.
Kristina Hillström Walldén		Förskollärare. Internationell, nationell och regional samverkan.
Anette Ivarsson		Förskollärare. Kvalitetsutvecklare ITK inom förskola. Regional samverkan.
Liya Kalinnikova		Förskollärare. Speciallärare. Internationell samverkan.
Kia Kimhag		Förskollärare. Internationell, nationell och regional samverkan.
Yvonne Lind		Förskollärare. Internationell, nationell och regional samverkan.
Lotta Lindberg		Förskollärare. Rektor. Kvalitetsutvecklare inom förskola.
Sara Lindström		Förskollärare. Kvalitetsutvecklare inom förskola.
Åsa Lyrberg		Förskollärare, specialpedagog
Eva Mattsson		Lärare, speciallärare, dramapedagog
Anniken Melbye		Förskollärare
Magdalena Moberg		Förskollärare. Rektor. Kvalitetsutvecklare inom förskola.
Amelie Nebes		Förskollärare. Kvalitetsutvecklare inom förskola. Nationell, internationell och regional samverkan
Petra Nord		Förskollärare. Ateljérista. Kvalitetsutvecklare inom förskola.
Tonje Nymoen		Lärare
Daniel Pettersson		Lärare. Internationell, nationell och regional samverkan.
Charlotte Pennerdahl		Lärare. Bildpedagogik.
Vivi Rafaelsen		Förskollärare. Speciallärare.
Catarina Wahlgren		Förskollärare
Therese Östlin		Lärare
Magnus Hillman		Lärare
Tobias Kånneby		Lärare
Raymond Edgren		Lärare

Beskriv hur lärarnas professionskompetens berikar utbildningens tillämpbarhet. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter. (cirka 200 ord)

Av de undervisande lärarna och forskarna i programmet är flera utbildade och legitimerade förskollärare vilka, med sin professionskompetens, bidrar till att berika kursernas innehåll gällande tillämpbarhet. Det finns även undervisande lärare som har ytterligare erfarenheter och kompetenser inom förskolan som ateljérista, specialpedagog/-lärare, kvalitetsutvecklare och rektor. Utöver de lärare som undervisar i förskolläraryrket och som själva har en förskolläraexamen har ett stort antal medarbetare annan lärarutbildning och kompetenser med relevans för förskolläraryrket. Det finns även lärare som är utbildade bild-, drama- och/eller musikpedagoger vilket är adekvata kompetenser som berikar utbildningen.

Professionskompetensen hos undervisande lärare kommer till användning i kurserna bland annat genom att teoretiskt innehåll kan relateras, exemplifieras och problematiseras i relation till deras erfarenheter och kunskaper från förskolan, övriga skolformer och andra kompetenser. Detta kan ske genom t.ex. tillämpade övningar, case, seminarium och workshop. Beprövad erfarenhet och konkreta metoder från undervisning i förskolan kan därför prövas och diskuteras utifrån lärarnas kompetens.

Utöver de lärare (se tabell ovan och bilaga 2 och 3) som undervisar vid den högskoleförlagda utbildningen undervisar lokala lärarutbildare (LLU) vid den verksamhetsförlagda utbildningen som genomförs på en övningsförskola. Dessa lokala lärarutbildare är yrkesskickliga legitimerade förskollärare som har genomgått eller genomgår handledarutbildning. Vid övningsförskolor har LLU med sin professionskompetens ansvar för att stödja studentens praktiska färdigheter i yrkesutövningen, möjliggöra tillämpning av teoretiska kunskaper och värderingar, ge respons och stöd på funderingar kring yrkesutövningen samt uppmuntra studenten till självständighet. Genom den nya förordningen om övningsförskolor som trädde i kraft 1 juli 2022 sker en tydligare samverkan mellan VFU-kurs, högskolelärare och LLU vilket kan bidra till att särskilt yrkesskickliga LLU i större utsträckning kan delta i undervisning och seminarier. Detta gör att aktiva förskollärares professionskompetens kan tas tillvara och komma till nytta i kurser med VFU. Det sker under 2023 ett utvecklingsarbete i förskolläraryrket för att utveckla former för ökad samverkan med LLU i VFU-kurser.

3.2 Processer

Beskriv externa aktörers medverkan i utbildningsråd, rådets medlemmar samt hur synpunkter och förslag från de externa aktörerna tas till vara för att stärka utbildningens tillämpbarhet. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter. (cirka 300 ord)

Förskolläraryrket utbildningsråd leds av utbildningsledare för programmet och rådets medlemmar består av lärare från HiG, rektorer från förskolan, förskollärare/förskollärare med kvalitetsuppdrag samt studentrepresentanter. Studentrepresentationen i rådet varierar men strävan är att ha två representanter från varje årskull. Vid utbildningsråden diskuteras examensmål, utbildningens struktur och innehåll, verksamhetsförlagd utbildning (VFU), lärandeaktiviteter och examinationer i relation till fältets behov och utvecklingsområden. Genom de externa aktörernas deltagande ges möjlighet till att diskutera utbildningens utformning i relation till aktuella samhällsfrågor och förhållanden i förskola.

Förskolläraryrket utbildningsråd styrs av examensmålen och det antal högskolepoäng som respektive område (förskolepedagogik och -didaktik, utbildningsvetenskaplig kärna och VFU) ska

innehålla och de externa aktörerna bidrar genom att diskutera den utbildning studenterna får och de utmaningar de finner i förskolan. En utmaning för utbildningen är att möta fältets behov av förskollärare och det uppdrag som nyutexaminerade förskollärare förväntas kunna utföra. När sådana synpunkter framkommer vid utbildningsrådets möten förs dessa vidare för diskussion i förskolläraryrket kontinuerliga kollegiemöten där direkta åtgärder gällande lärandeaktiviteter och examinationer kan vara möjliga. Vid behov kan synpunkter från externa aktörer föras fram i lärarprogrammets utbildningsledarkollegium och ämnesgrupper.

I de fall där de externa aktörernas synpunkter på utbildningen är av mer övergripande karaktär och berör examensmål och områdenas omfattning, t.ex. avseende förskollärares ledarskap i förskolan, specialpedagogiska frågor och språkliga utmaningar, kan de föras vidare och diskuteras vid Förskolläraryrket utbildningens nationella nätverk (FuNN).

Rådet används också för att diskutera Canvas, kursutvärderingar, dokument, mallar och underlag som används i förskolläraryrket där rådets medlemmar ger sina förslag på innehåll eller förändringar.

En utmaning för utbildningsrådet är att få externa aktörer att delta vid möten i så stor utsträckning som möjligt. Verksamheten inom förskola beskriver en stor arbetsbelastning och har inte alltid möjlighet att prioritera rådsmöten. Att erbjuda möjligheten att välja deltagande på plats eller genom digitalt verktyg är en fortsatt förutsättning för att få externa aktörer att kunna delta vid rådsmöten. Förslagsvis skulle antalet externa aktörer i rådet utökas.

Den kollegiala granskningen av programmet öppnar upp för att utveckla strukturer för kontinuerliga diskussioner i utbildningsrådet utifrån självvärderingen.

En utvecklingsmöjlighet gällande externa aktörers medverkan i rådet kan vara att rådsrepresentanterna även kan ingå i en referensgrupp för samverkan och utveckling av HiG:s koncept för övningsförskolor.

Beskriv, utöver utbildningsråden, hur externa aktörers synpunkter om utbildningens tillämpbarhet inhämtas och tas till vara för att stärka utbildningens tillämpbarhet. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter. (cirka 200 ord)

Sedan 1998 genomförs minst var tredje termin en uppföljning av VFU genom frågeformulär till studenter, LLU och rektorer. Utvärderingen görs för att synliggöra kvalitet och kartlägga utvecklingsbehov som kan leda till att lärosätet genomför åtgärder. VFU-samordnaren (LSO) ansvarar för genomförandet av utvärderingen på uppdrag av styrelsen för regionalt utvecklingscentrum i X-län (RucX). Uppföljning och återkoppling av resultaten sker i LSO-gruppen, i RucX styrelse, i programmet och i ämnesgrupperna vid Högskolan. Resultat och åtgärder bidrar till att utveckla samverkan och kvalitet inom framför allt, kurser med VFU. Detta medför att studenters och LLU:s villkor och innehåll i VFU tydliggörs och kvalitetssäkras.

Det sker även regelbundna möten och träffar för de lokala lärarutbildarna (LLU), som regionala uppföljningsträffar och lärarutbildardagar. Erfarenheter från dessa tillfällen tas tillvara för att

utveckla samverkan mellan Högskolan och övningsförskolor, ge stöd i handledarrollen, bidra till kompetensutveckling och stärka utbildningens tillämpbarhet.

Förskolläraryrket ingår i den samverkan som sker genom det nationella och mellansvenska VFU-nätverken. Dessa träffar görs för att lärosätena ska kunna ta del av varandras erfarenheter av samverkan inom VFU- specifikt gällande pedagogiska frågor och innehållsfrågor såsom arbete med progression, bedömning eller VFU-uppgifter, vilka utmaningar de har upplevt i samverkan med förskolans verksamheter m.m.

Via Regionalt utvecklingscentrum i X-län (RucX) sker ett nära och avtalsreglerat samarbete för att knyta samman yrkesliv, utbildning och forskning. RucX består av representanter för skolhuvudmän i regionen, representanter från HiG (varav utbildningsledare för förskolläraryrket är en ledamot), fackförbund, Region Gävleborg och Specialpedagogiska myndigheten.

Utbildningsledare för förskolläraryrket ingår i Förskolläraryrket Nationella Nätverk (FuNN) för samverkan, likvärdighet och gemensam utveckling av utbildningen på nationell nivå.

Läraryrkeskonventet är ytterligare en nationell sammanslutning med ansvariga för läraryrkesutbildning vid universitet och högskolor i Sverige där också utbildningsledare från HiG finns representerade. Det övergripande syftet med konventet är att främja läraryrkesutbildningarnas kvalitetsutveckling, genom att verka för ett erfarenhetsutbyte i frågor där det finns gemensamma intressen mellan olika lärosäten. Detta kan gälla frågor som rör studentrekrytering och antagning, utvecklingsinsatser rörande kvaliteten inom utbildningsprogrammen, samt forskning och forskarutbildning inom läraryrkets och läraryrkesutbildningens område.

En utvecklingsmöjlighet som diskuteras är att skicka ut enkäten *Uppföljning av VFU* med kortare tidsintervaller till rektorer, LSO och LLU för att synliggöra behov och säkerställa utbildningens tillämpbarhet. Förslag finns även om att skapa enkäter i Canvas för LLU som besvaras direkt efter avslutat VFU-moment.

Beskriv inslag där utbildningen samverkar med verksamheter utanför lärosätet på ett systematiskt vis så att studenterna får direkt kontakt med, och erfarenheter från, det omgivande samhället och diskutera hur detta berikar utbildningens tillämpbarhet. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter. (cirka 300 ord)

I förskolläraryrket är verksamhetsförlagd utbildning (VFU), som studenten genomför vid en övningsförskola med stöd av en lokal läraryrkesutbildare (LLU), en omfattande del av studentens utbildning. Därav bedriver utbildningen vid Högskolan i Gävle (HiG) också en omfattande och systematisk samverkan med kommuner, huvudmän, lokala samordnare (LSO), rektorer, förskolor och LLU.

Den verksamhetsförlagda utbildningen inom förskolläraryrket sker i samverkan med skolhuvudmän såväl inom Högskolans region som i övriga Sverige och i utlandet. Samverkan mellan HiG och skolhuvudmän regleras i avtal. En grundtanke i avtalet är att studenten behåller sin placering genom hela utbildningen, där så är möjligt för att därigenom uppnå kontinuitet och säkra kvalitet och underlätta för progression.

Med utgångspunkt i förordning 2021:1335 avseende övningsförskolor arbetar Högskolan i Gävle för att säkerställa en verksamhetsförlagd utbildning med hög kvalitet och likvärdighet för alla förskollärostudenterna, oberoende av om de läser en campus- eller distansutbildning. Högskolans koncept för övningsförskolor benämns platsoberoende samverkansförskolor. Alla studenter genomför VFU på en platsberoende samverkansförskola. VFU-enheten på HiG ansvarar för handläggning av relevant VFU-placering genom kontakt med lokala samordnare, LSO och förfrågan utifrån önskemål om kommun som studenten har lämnat in i VFU-systemet. VFU-enheten ansvarar för att varje enskild student får en för utbildningen relevant placering gällande verksamhet. I samband med förfrågningar av placeringar tydliggörs vad som förväntas av LLU. Det betyder att studenter placeras på samverkansförskolor (övningsförskolor). Denna platsberoende samverkan sker genom organisation inom kurs med VFU och användande av digitala verktyg, där koncentration skapas genom samverkan mellan studenter, lokala lärarutbildare (LLU) och Högskolans lärare i olika former. Detta möjliggör erfarenhetsutbyte, stöd i handledarrollen, kompetensutveckling och verksamhetsutveckling.

Förskolläroprogrammet vid Högskolan är en viktig del i att möta den samhällsutmaning som läroförsejningen utgör i hela Sverige. Högskolan möter den rådande stora förskollärobristen i hela landet genom att alla studenter, både i campus- och distansutbildningen, får önska placering under VFU och genom det möjliggöra att de kan genomföra VFU i närheten av bostadsorten. Det ger studenter möjlighet att utbilda sig till förskolläro och samtidigt kombinera studierna med familjeliv. VFU-placering sker även i närheten av andra lärosäten, på enheter där dessa lärosäten inte har fasta övningsförskolor och därmed inte placerar studenter. På det sättet bidrar Högskolan till förskolläroförsejning och utveckling på förskolor som annars inte skulle ha förskollärostudenterna. VFU är också en del i synen på förskolläroyrket och kan bidra till inspiration för barn och elever att bli läro. Studenter kan långsiktigt bli en del i förskolläroförsejningen då de genom VFU kan inspireras till att gå handledarutbildning och genom det sedan fungera som LLU /VFU-handledare. VFU ses som en del i det livslånga lärandet eftersom VFU kan bidra till att ta vara på verksamma förskollärores erfarenheter och till att bredda och förnya deras kompetenser.

Under förskolläroutbildningen genomförs tre VFU-perioder, och därmed också tre trepartssamtal där Högskolans läro, LLU och studenten träffas och samtalar om studentens progression och insatser under VFU. Sett till vad kursplanerna anger – och tanken om utbildningens progression och fördjupning – förändrar sig inriktningen och målen för samtalen mellan VFU-perioderna. Innehållet kan handla om att fokusera det pedagogiska ledarskapet, didaktiska moment, etiska frågeställningar, planering, genomförande och utvärdering av pedagogiska aktiviteter och olika dilemman som uppstår i praktiken och så vidare. Inför trepartssamtal brukar studenterna ha en tillhörande skriftlig uppgift där de ska reflektera över sin undervisning och sin yrkesroll. Dessa reflektioner brukar vanligtvis också bekräfta samtalets funktion som del i en större, fortgående lärandeprocess.

I vissa kurser förkommer samverkan i form av inbjudna samhällsaktörer från t.ex. Barnahus och socialtjänsten. I kurser där internationella utbyten förekommer kan studenter ta del av erfarenheter från besökare med anknytning till förskola, förskolläroyrket och förskolläroutbildning i andra länder.

Ett omfattande och pågående utvecklingsarbete är att utveckla HiG:s koncept för övningsförskolor (platsberoende samverkansförskolor) där studenten ges större förutsättningar att ta del av förskolors och yrkesskickliga förskollärores arbete. En utmaning är att möjliggöra för verksamma

inom förskolan (LLU) att kunna delta i högskoleförlagda seminarier samtidigt som de har ett uppdrag att leda undervisning i förskolan.

Se Bilaga 8 med lista över lärandemål som fokuserar generiska förmågor och examinationer samt examinationer som innehåller autentiska moment.

Till självvärderingen ska också följande två listor bifogas:

1. Lärandemål som fokuserar generiska* förmågor och dess examinationsformer.
* Generisk: Förmågan har ett vidare användningsområde än i det specifika sammanhang den behandlas i utbildningen, till exempel: att samarbeta med andra, att prioritera och planera tid, att kommunicera skriftligt och muntligt, att identifiera egna kunskapsbehov (Högskoleverket, Rapport 2009:25 R).
2. Examinationer som innehåller autentiska moment (det vill säga examinationsformer som liknar de arbetsuppgifter som används i yrkeslivet utanför akademien).

För varje punkt ovan ska 2–3 exempel på instruktioner för examinerande uppgifter bifogas.

3.3 Resultat

Beskriv studenternas anställningsbarhet, förutsättningar för avkastningsgenererande verksamhet, fortsatta studier eller andra framtidsutsikter efter slutförd utbildning. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter. (cirka 400 ord)

På arbetsmarknaden är förskollärare eftertraktade och anställningsbarheten är hög både på kort och lång sikt.

Efter slutförd utbildning finns det möjlighet till fortsatta studier genom magister- eller masterprogram och vidare till forskarutbildning både vid HiG och andra lärosäten. Vid HiG kommer det från och med hösten 2023 var möjligt att genomföra forskarutbildning inom området Utbildningsvetenskap och forskarutbildningsämnet didaktik.

Det finns även möjlighet att efter avslutade studier fortbilda sig till Specialpedagog och läsa fortbildningskurser från Skolverket. Fristående kurser med relevans för förskollärare eller med förkunskapskravet förskolläraryxamen ges vid flera lärosäten.

Vid HiG ges två fortbildningskurser om vardera 7,5 hp för förskollärare som vill fortbilda sig till lokala lärarutbildare. Detta för att kunna ta emot och handleda förskollärestudenter vid genomförande av verksamhetsförlagd utbildning på övningsförskola.

Fortsatt utveckling sker kring komplett akademisk miljö och forskarutbildning inom området Utbildningsvetenskap. Detta möjliggör utbildning på alla nivåer (grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå) för förskollärestudenter vid HiG.

En utvecklingsmöjlighet kan också vara att kontinuerligt kunna erbjuda fristående fortbildningskurser, både på uppdrag från Skolverket och i forma av egna kurser med relevans för förskollärare.

Sammanställ och kommentera data från alumner som påvisar utbildningens tillämpbarhet om sådant data finns (cirka 300 ord).

Det finns inte specifika data som högskolan samlat in och sammanställt från alumner med förskollärarexamen vid HiG. Däremot kan studenter själv välja att delta i alumnätverket HiG Alumni.

HiG är ansluten till Lärarutbildningskonventet och de utför kontinuerligt alumnundersökningar som universitet och högskolor som anordnar lärarutbildningar kan välja att delta i. I den senaste återrapporteringen (Bertilsson, 2023) av enkätundersökningen som genomfördes 2021 av alumner från landets lärarutbildningar framgår att alumner som har en förskollärarexamen i hög grad arbetar som förskollärare och anser att utbildningen i hög grad bidragit med kunskap och förmågor som hjälpt dem. Data finns för förskolläraryrket vid HiG men är ännu inte analyserat.